

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

144888

T.C. BAŞBAKANLIK GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SPOR EĞİTİMİ
DAİRESİ BAŞKANLIĞI BÜNYESİNDE AÇILAN ANTRENÖR YETİŞTİRME
KURSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Yeşim KARAÇ

Danışman
Doç.Dr. Ömer ŞENEL

- 144888 -

Ankara-2004

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĐÜNE

Yeşim KARAÇ'a ait "T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı Bünyesinde Açılan Antrenör Yetiştirme Kurslarının Değerlendirilmesi" adlı çalışma, jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç.Dr.Ömer ŞENEL

Üye : Yrd.Doç.Dr.İ.Fatih YENEL

Üye : Yrd.Doç.Dr. Hakan SUNAY

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, TC Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı bünyesinde açılan antrenör yetiştirme kurslarının değerlendirilmesi amacıyla antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla, öncelikle ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veri toplama aracı ile elde edilen verilerle öğretim elemanlarının ve antrenör aday kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu 2002 yılında, çeşitli tarihlerde düzenlenen 10 farklı branşta yapılan antrenör yetiştirme kurslarına katılan 237 antrenör aday kursiyer ve bu kurslarda görevli 80 öğretim elemanı oluşturmaktadır. İlgili antrenörlük kurslarının, fiziki yapı, değerlendirme, süre ve kaynaklar gibi özelliklerine yönelik 29 maddeden oluşan bir anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada Kay-Kare istatistik tekniği kullanılarak öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının kursların etkililiğine ilişkin görüşleri karşılaştırılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, kursa katılan öğretim elemanları, kursiyer sayısının sınırlı olmasını, buna karşılık antrenör adayları da kursiyer sayısının artırılmasını beklemektedirler. Antrenör adayları ve öğretim elemanları, kursa katılacak kursiyerlerin seçiminin yeterince doğru yapılmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğretim elemanları, kursiyerlerin standart bir ön eleme sınavından geçirilerek kurslara alınması gerektiğini düşünmektedirler.

Öğretim elemanları ve antrenör adayları, genel olarak kursiyerlerin eğitim düzeylerinin antrenör olabilmek için yeterli olmadığı görüşündedirler. Öğretim elemanları, kursa katılacak antrenör adaylarının, alanlarında lisanslı sporcu olmaları gerektiğini düşünürlerken, kursiyerler, kursa katılacakları alanda lisanslı sporcu olmalarının kısmen gerekli olmadığını düşünmektedirler.

Günlük ders programlarına ayrılan süreler ve işlenen dersler, gerek kursiyerler gerekse öğretim elemanları tarafından yeterli bulunmamaktadır. Kursların düzenlendiği yerlerin fiziki şartları, tesisler, gerekli araç-gereç ve malzemeler, öğretim elemanları ve kursiyerler tarafından yeterli görülmemiştir. Kurs için gerek tesis, araç-gereç ve malzemelerin yeterli olması gerekir. Bu anlamda, yetersiz donanım, kursun amacına ulaşmasını engelleyebilir.

SUMMARY

The aim of this study is to determine the opinions of lecturers and candidate coaches in order to evaluate the coach training courses held sports Education Department – Turkish Prime Ministry General Directorate of Youth and Sport. For this reason, after the related literature was scanned, a questionnaire prepared by the researcher was used as a means of data collecting. The opinions of lecturers and candidate coaches have been compared using the above-mentioned data.

The study group of the research composes of 237 candidate coaches attending the coach training courses held in 10 different branches on various dates in 2002 and 80 lecturers charged in these courses. A questionnaire of 29 articles about the features (physical structure, evaluation, period, etc.) of the related coaching courses was used as a means of data collecting. In research, the opinions of lecturers and candidate coaches regarding the efficiency of courses were compared by using Kay-Kare statistics technique.

According to research findings, the lecturers attending the courses are expecting the number of participants in the courses to be limited. On the other hand, candidate coaches are expecting the number of participants in the courses to be increased. Both candidate coaches and lecturers stated that the people attending the courses are not properly chosen. Lecturers think that the applicants should pass a preliminary qualifying test before they attend the courses.

Both lecturers and candidate coaches think that participants' education to be a coach is not sufficient in general. Lecturers think that candidate coaches who will attend the courses have to be licenced sportsmen in their fields. On the other hand, participants think that it is not partially necessary for them to be licenced sportsmen in their fields.

Both lecturers and participants think that lessons and time allocated to the daily lessons are not sufficient. They also think that physical conditions of the places where the courses are held, facilities, necessary equipment and staff are not sufficient. Facilities, necessary equipment and staff should be sufficient. Otherwise, the courses will not reach its goal.

ÖNSÖZ

Ülkemizde kaliteli ve bilgili antrenörlerin yetiştirilmesi, ülke sporunun gelişmesi ve başarılı sporcuların sayısının artması açısından önemlidir. Sporcuların başarısının; antrenman programı, fiziksel kondisyon, beslenme şekilleri ile doğru orantılı olduğunu düşünürsek, ve tüm bu planlamalarında antrenör tarafından özenle ve dikkatle yapılması gerektiğine inanıyorsak, antrenörlerin yetiştirilmesi de bu bağlamda büyük önem arz etmektedir.

Bu araştırmada, Türkiye’de G.S.G.M Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı tarafından açılan antrenör yetiştirme kurslarının ne düzeyde gerçekleştiğini saptamak, antrenör yetiştirme kurslarının eksikliklerini ortaya koymak ve bu eksiklikleri ortadan kaldıracak çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın tamamlanmasında, pek çok kişinin yardım ve desteğini aldım. Öncelikle her türlü destek ve yardımını esirgemeyen, tez danışmanım Doç. Dr. Ömer ŞENEL’e teşekkürü bir borç bilirim. Değerli hocalarım, Prof. Dr. A.Faik İMAMOĞLU’na, Prof. Dr. İbrahim YILDIRAN’a, Prof.Dr. Fehmi TUNCEL’e , görüş, öneri ve desteklerinden dolayı teşekkür ediyorum. Araştırmanın istatistik kısmında ve çeşitli aşamalarında bana büyük yardımcı dokunan Arş. Gör. Feridun SEZGİN’e ve adını burada sayamadığım, emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Yeşim KARAÇ
Ankara, Ocak 2004

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi
BÖLÜM – I	1
GİRİŞ	1
Problem Cümlesi.....	1
Alt Problemler.....	1
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi	2
Varsayımlar	2
Sınırlılıklar	3
Tanımlar	3
BÖLÜM – II	4
KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	4
Antrenör ve Tanımı	5
Antrenör Eğitimi.....	8
Antrenör Eğitiminin Temel Yapısı	8
Antrenör Eğitimine Duyulan İhtiyaç	10
Diğer Ülkelerde Antrenör Yetiştirme Modelleri.....	11
Belçika	13
☒ Danimarka	15
Fransa	16
Lüksemburg	17
Portekiz	18
İspanya	18
İtalya	19
Yunanistan	20
Finlandiya	20
Romanya	21

A.B.D	21
İngiltere	22
Almanya	24
Avusturalya	24
Kanada	24
Türkiye’de Antrenör Eğitimi	26
Antrenör Kurslarına Katılacaklarda Aranılan Şartlar	27
Antrenör Kademelerinin Sınıflandırılması	28
Antrenör Eğitim Programı	28
Belge Verilmesi	29
Lisans Verilmesi	29
Sınavlar ve Değerlendirilmesi	29
Temel Eğitim Derslerinden Muafiyet	30
Özel Eğitim Derslerinden Muafiyet	31
İlgili Araştırmalar	32
BÖLÜM – III	34
YÖNTEM	34
Araştırma Modeli	34
Evren ve Örneklem	34
Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi	35
Verilerin Çözümlemesi	36
BÖLÜM – IV	37
BULGULAR ve YORUM	37
BÖLÜM – V	66
SONUÇ ve ÖNERİLER	66
Sonuç	66
Öneriler	69
KAYNAKÇA	71
EKLER	74
Ek.1-Araştırma Anketi	74
Ek.2-Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması	77

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo-1. Antrenör Adayları ve Öğretim Elemanlarının kişisel özellikleri 37

Tablo 2. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa başvuru yaş sınırlamasının en az 18 yaş olması doğrudur” İfadesine İlişkin Görüşleri 37

Tablo 3. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa alınacak kursiyer sayısının 40 ile sınırlı olması doğrudur” İfadesine İlişkin Görüşleri 38

Tablo 4. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılacak antrenör adaylarının tespiti doğru yapılmaktadır” İfadesine İlişkin Görüşleri 39

Tablo 5. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Federasyonların kursa katılacak antrenör adaylarını ismen tespit etmesi uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri 40

Tablo 6. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılacak antrenör adayları standart bir ön eleme sınavından geçirilmelidir” İfadesine İlişkin Görüşleri 41

Tablo 7. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursiyerlerin eğitim düzeyleri antrenör olabilmek için yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri 42

Tablo 8. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılacak antrenör adaylarından katılmış olduğu kursun branşında lisanslı sporculuk yapma şartı aranmalıdır.” İfadesine İlişkin Görüşleri 43

Tablo 9. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Milli sporcularda eğitim şartı aranmalıdır” İfadesine İlişkin Görüşleri 44

Tablo 10. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kurs süresi antrenör olabilmek için yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri 45

Tablo 11. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Günlük ders programlarının süresi uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri	46
Tablo 12. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursta işlenen dersler yeterlidir.” İfadesine İlişkin Görüşleri	47
Tablo 13. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerde işlenen konular antrenör adaylarının branşlarına uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri	48
Tablo 14. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerde antrenör adaylarının aktif katılımı sağlanmaktadır” İfadesine İlişkin Görüşleri	49
Tablo 15. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerde uygun öğretim yöntemleri kullanılmaktadır.” İfadesine İlişkin Görüşleri	50
Tablo 16. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Dersler antrenör adaylarının seviyelerine uygundur.” İfadesine İlişkin Görüşleri	51
Tablo 17. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin yapıldığı yer fiziki şartlara uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri	52
Tablo 18. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin yapıldığı yer tesis açısından yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri	53
Tablo 19. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin yapıldığı yer malzeme açısından yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri	54
Tablo 20. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde konaklama zorluğu çekilmemektedir” İfadesine İlişkin Görüşleri	55
Tablo 21. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde yemek ihtiyacını gidermede zorluk çekilmemektedir” İfadesine İlişkin Görüşleri	56

Tablo 22. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde ulaşımda zorluk çekilmemektedir.” İfadesine İlişkin Görüşleri	57
Tablo 23. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde sağlık olanakları göz önünde bulundurulmuştur” İfadesine İlişkin Görüşleri	58
Tablo 24. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılmak için çalışmış olduğunuz kurumdan ya da okulunuzdan izin alma konusunda sıkıntı yaşanmamaktadır.” İfadesine İlişkin Görüşleri	59
Tablo 25. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kurslarda uygulanan değerlendirme yöntemi müfredat programına uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri	60
Tablo 26. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Değerlendirme ciddi bir şekilde yapılmaktadır.”İfadesine İlişkin Görüşleri	61
Tablo 27. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin bitiminde sınav yapılması uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri	62
Tablo 28. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin hepsi bittikten sonra değerlendirme merkezi bir sınav şeklinde yapılmalıdır” İfadesine İlişkin Görüşleri	63
Tablo 29. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Değerlendirmeyi öğretim elemanı kendi yöntemiyle yapmalıdır” İfadesine İlişkin Görüşleri	64
Tablo 30. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerden geçer notun en az 60 olması uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri	65

BÖLÜM – I

GİRİŞ

Bu bölümde, sırasıyla, araştırmanın problem cümlesi, alt problemlerine, amacına, önemine, varsayımlara, sınırlılıklara ve tanımlara yer verilmiştir.

Problem Cümlesi

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığınca düzenlenen antrenör yetiştirme kurslarının etkililiğine ilişkin olarak antrenör adayları ve öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?

Alt Problemler:

1. Araştırmaya katılan bireylerin antrenör yetiştirme kurslarının,
  - a) Kursa katılacaklarda aranan genel şartlar,
  - b) Dersler ve saatleri,
  - c) Müfredat Programı,
  - d) Mekan ve fiziki şartlar,
  - e) Öğretim elemanlarının etkililiği,
  - f) Organizasyon (kursların duyurulması, izinler, barınma, vs.)
  - g) Değerlendirme,

boyutlarına ilişkin görüşleri nasıldır?

2. Yukarıdaki maddelerdeki görüşler antrenör adayları ve öğretim elemanlarına göre
  - a) Kursa katılacaklarda aranan genel şartlar,
  - b) Dersler ve saatleri,
  - c) Müfredat Programı,
  - d) Mekan ve fiziki şartlar,
  - e) Öğretim elemanlarının etkililiği,
  - f) Organizasyon (kursların duyurulması, izinler, barınma, vs.)
  - g) Değerlendirme,

farklaşmakta mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye’de Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından uygulanmakta olan antrenör eğitim kurslarının etkinliğini saptamak, antrenör adayları ve öğretim elemanlarının görüşleri ve bu görüşler ışığında antrenör eğitim kurslarının daha etkili yürütülebilmesi için önerilerde bulunmaktır.

Araştırmanın Önemi

Ülkemizde kaliteli ve bilgili antrenörlerin yetiştirilmesi, ülke sporunun gelişmesi ve başarılı sporcuların sayısının artması açısından önemlidir. Sporcuların başarısının; antrenman programı, fiziksel kondisyon, beslenme şekilleri ile doğru orantılı olduğunu düşünürsek, ve tüm bu planlamalarında antrenör tarafından özenle ve dikkatle yapılması gerektiğine inanıyorsak, antrenörlerin yetiştirilmesi de bu bağlamda büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle, bu araştırmadan elde edilecek bulguların Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığınca düzenlenen antrenör yetiştirme kurslarının etkililiğinin artırılması için kaynak teşkil edeceği ve uygulamada karşılaşılan sorunların çözümüne ışık tutacağı düşünülmektedir.

Varsayımlar

1. Bu araştırma, Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığınca düzenlenen antrenör yetiştirme kurslarına katılan antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının, ilgili kursların yapı ve işleyişine, değerlendirilmesine ilişkin görüşlerinin bu kursların daha etkili verimli olması açısından önemli olduğu varsayımına dayanmaktadır.

Bu nedenle, antrenör yetiştirme kurslarına katılan bireylerin bu kursların etkililiğine ilişkin görüşlerine başvurulması gerekmektedir.

2. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmanın amacına hizmet eder niteliktedir.

3. Araştırmaya katılan antrenör adayları ve öğretim elemanları, araştırmada kullanılan veri toplama aracına içtenlikle ve doğru verileri yansıtacak şekilde cevap vermişlerdir.

Sınırlılıklar

Araştırmanın evreni 2002 yılında G.S.G.M. Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca Türkiye’de açılan 1.Kademe Antrenör Yetiştirme kurslarıdır.

Ankete katılacak denekler bu kursların 10’undan random yöntemi ile seçilecek olan 300 kişiyle sınırlıdır.

Ankete antrenör kursuna katılan antrenör adayları ve bu kurslarda görev alan öğretim elemanları araştırma kapsamına alınacaktır.

Tanımlar

Genel Müdürlük: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü;

Yönetmelik: 11 Eylül 1994 tarih ve 22048 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Antrenör Eğitim Yönetmeliğini,

Temel Çalıştırıcı: İlgili spor dalında bir antrenörün nezaretinde veya Antrenör bulunmayan durumlarda, teknik ağırlıklı olarak çalışma yapan ve Genel Müdürlükten belge alan; sporcuları ve spor takımlarını ihtisasları dahilinde her türlü spor faaliyetlerine sportmenlik anlayışı içinde milli ve milletler arası kural ve tekniklere uygun olarak yetiştirme görev ve yetkisine haiz olan kişiler ile Federasyonu olmayan branşlarda ihtiyaç duyulan eğiticileri,

Federasyon: Genel Müdürlük bünyesinde kurulmuş spor Federasyonlarını,

Eğitim Programı : I., II., III.,IV.,V.Kademe Antrenörlük Kursu, Temel Çalıştırıcı (Monitör) Kursu ve Seminerleri ile bu Programdaki dersleri ifade eder.

BÖLÜM – II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

T.C Anayasasının 59.maddesi sporun kitlelere yayılmasını, geliştirmesini başarılı sporcuların korunmasını devletin asli bir görevi olduğunu hükme bağlamıştır (T.C.Anayasası, 1995:36).

Devlet, Türk sporu ile ilgili bu görevi Anayasa hükmü gereği 3289 sayılı kanun ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne vermiş, bu kanunun 2/c maddesinde “Spor faaliyetlerinin programlamak, düzenlemek, yönlendirmek, gelişmesini sağlamak, spor idarecisi, antrenör, monitör, spor elemanları ve hakemleri yetiştirmek, eğitmek, sayılarını arttırmak, eğitim merkezleri kurmak görevlerini yine G.S.G.M’ nin asli görevi olarak göstermiştir.

1987 yılına kadar bazı federasyonların antrenör yönetmelikleri ile yürütülen antrenör eğitimi, 2000 yılından sonra tüm spor dallarını kapsayacak şekilde; Federasyon başkanı ile işbirliği içinde Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı'na yürütülmektedir.

1987 yılında çıkarılan daha sonra 11 Eylül 1994 tarihinde kısmen değiştirilen Antrenör Eğitim Yönetmeliğine göre antrenör sınıfları; Monitör (Temel Çalıştırıcı), I.,II. ve III. Kademe olarak sınıflara ayrılmıştı. 16 Ağustos 2002 tarihinde 24848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yeni Antrenör Eğitimi Yönetmeliği ile birlikte beş kademeli antrenörlük sistemine geçilmiştir.

Bu kurslarda iki eğitim programı uygulanmakta, 1. programda beden eğitimi ve sporun bilimsel anlamda yaklaşımını sağlamak üzere spor psikolojisi, spor sosyolojisi, öğrenme ve öğretme yöntemleri, spor anatomisi, spor fizyolojisi, spor ve beslenme, sporda organizasyon ve yönetimi, sporda gözlem, ölçme ve değerlendirme, genel antrenman bilgisini içeren temel eğitim programı dersleri üniversitelerde akademik olarak ders veren ve bu konularda uzmanlaşmış öğretim elemanlarınca verilmektedir.

İkinci programda ise, federasyonların eğitim kurullarınca tespit edilen III. kademe üst düzeyde antrenör eğiticilerinin verdiği spor dallarına ait teknik-taktik, oyun kuralları ve özel antrenman bilgisinin bulunduğu özel eğitim programı uygulanmaktadır.

Ülkemizdeki antrenörlük eğitimi ile uygulanış ilkeleri yukarıda açıklandığı gibi sporda ileri gitmiş ülkelerle büyük bir paralellik göstermekte ve günün şartlarına ve gereksinimlerine göre geliştirilmektedir.

Antrenörlük eğitiminin gelişimi ve bu gelişim sonucu iyi yetişmiş antrenörlerin bilgilerinin sporcuya yansması ülkemiz sporunu her dalda çağdaş düzeye getirecektir.

Bu araştırmada, Türkiye’de G.S.G.M Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı tarafından açılan antrenör yetiştirme kurslarının ne düzeyde gerçekleştiğini saptamak, antrenör yetiştirme kurslarının eksikliklerini ortaya koymak ve bu eksiklikleri ortadan kaldıracak çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır.

Antrenör ve Tanımı

İnsan fikir ve ruh unsurlarıyla birlikte bütünlüğünü meydana getiren vücudunu belli amaçlar için eğitmek düşüncesi, insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eskidir (Alpman, 2001: 1).

Günümüzde gerek basın yayın organlarının spora yaklaşımı, gerekse insanların stresten kurtulma, vücutlarını formda tutma çabaları ve hepsinin ötesinde sporla kazanılan uluslar arası başarılar oldukça önemli hale gelmiş olup, spora bir boyut kazandırmıştır (Özer,1990:60,61).

Günümüzde ülkeler arasında gelişen uluslararası dostluk olgusu ile birlikte bilimsel ve teknolojik yenilikler, spora çağdaş bir anlam kazandırmış. Böylece spor ülkelerin kültürel ilişkilerini sağlayan, ülkeler arasındaki sorunları gideren ve ülkeleri birbirine yaklaştıran bir araç niteliği de kazanmıştır. Hiç şüphesiz sporda bu hedeflere ulaşmak öncelikle eğitim ve öğretime önem vermeyi ve sporda eğitici kadroları bilimsel ölçülere uygun eğitim programlarından geçirmeyi gerekli kılmaktadır.

Antrenörlük, meslek olarak henüz yeni kabul görmeye başlamıştır. Antrenörler, sporcuların daha iyi hedefler belirlemelerine ve belirlenen bu hedeflere ulaşmalarına yardımcı olur. Sporcularından yüksek beklentilerde bulunur ve sporcularını daha iyisini yapabilecekleri

konusunda ikna eder. Antrenör, sporcularının işlerini kolaylaştıracak ve hedeflerine daha çabuk ulaştıracak biçimde odaklanmalarına yardım eder. Ayrıca, antrenör sporcularının daha fazlasını yapmaları için gereken araçları, desteği ve alt yapıyı sağlar.

Sporda eğitici kadro denildiğinde akla ilk gelen “antrenördür”. Antrenör adı verilen spor eğitimcilerinin sporun gelişmesinde oldukça önemli bir yeri vardır.

Antrenörün günümüzde birçok tanımları vardır.

Antrenör belli bir spor branşında antrenörlük eğitimini başarı ile tamamlayarak “Antrenör Lisansı” alan spor eğitimcisi olarak da tanımlanmaktadır (Alpay ve Taşkiran, 2000 :123).

Türk Dil Kurumu Türkçe sözlüğü, antrenörü, kısaca sporcuları yetiştiren kimse olarak tanımlamıştır. Bundan başka antrenörün birçok tanımı yapılmaktadır. Buna göre antrenör teknisyen olarak gerekli bilgileri, bilimin ışığında sporcunun başarısı için kullanan daha sonra bu bilgileri spor becerileri ve stratejiler ile birleştiren ve farklı mizaçlardaki insanlara uygulayabilen kişi olarak tanımlanırken, antrenörün iyi bir organizatör, etkili bir yönetici, motivatör ve sporcuya bağımsızlığını, yeterliliğini kazandıran bir eğitimci olması gerektiğinde belirtilmiştir (Sevim ve Erol, 2000:16).

Meydan Larousse’ye göre antrenör; Atlet, yüzücü, boksör vb. sporcuları veya spor takımlarını yaptırdığı çalışmalara hazırlayan kimse olarak tanımlanmaktadır (Meydan Larousse, 1992:23).

Antrenör sözcüğü, 14.y.y.da Macar kökenli olan STURDY’den gelmektedir. Bu sözcük o yıllarda insanları arazilere, savaş alanlarına taşıyan araçlar için kullanılırdı. Sturdy’nin bugünkü İngilizce anlamı ise, güçlü, kuvvetli, dayanıklı, azimli olarak Türkçe’ye çevrilebilir. Hatta İngilizce’de antrenör anlamına gelen coach yolcu otobüsü, yolcu vagonu anlamlarını da taşımaktadır. Modern spor anlamında ise antrenörler, sporcuları, performanslarının, potansiyellerinin doruğuna taşıyan onların fiziksel, sosyal kapasitelerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olan ve karşılaşmalara hazırlayan kişilerdir. Antrenör, genel anlamda sporcuların fiziksel-fizyolojik, zihinsel, duygusal ve sosyal kapasitelerinin amaçlı

davranışlarla geliştirilmesine yardımcı olan ve bunun için antrenmanın bilimsel amaçlarını yerine getiren, özel eğitim öğretim almış bir kişidir (Konter, 1996 :101-102).

Antrenere eden, çalıştıran anlamındaki bu kelime genellikle spor öğretene, öğrettikleri spor dalında ilim yayan, ilmi bilgilere sahip olan kimselere denir. Sporcu için iyi bir öğretici ve iyi bir arkadaştır (İA,2003).

Antrenör, gerek yüksek başarı seviyesinde idman ve hazırlama ilminin gerektirdiği formasyona sahip, gerekse beden ve ruh sağlığını sağlayıcı, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinde bulunanları çalıştıracak güce ve bilgiye, aynı zamanda sosyo-psikolojik bilgi ve kabiliyete de sahip olan yetiştirici ve çalıştırıcı kişilere denir (Çakıroğlu, 1987:7,8).

Günümüzde antrenörlük bilimsel ve belli bir spor dalına özgü, gözleme dayalı bilginin bir karışımı olmakla birlikte bir sanat olarak da düşünülmektedir. Antrenör aynı sanatçılar gibi kullandığı malzemeler üzerinde yaratıcılığını teknik bilgisini kullanabilmelidir. Antrenörün malzemesinin duygu ve düşünceleri olan sporcular olduğu düşünüldüğünde, bu işin ne kadar zor olduğu rahatlıkla görülebilir.

Woodman'a göre, antrenör sporcuların sahip olabilecekleri en üst performansa çıkmalarına yardımcı olan kişidir (Yakupoğlu, 1997:160). Bu anlamda, antrenör, sporcuların başarılı yanlarını daha da geliştirirken, başarısızlıklarını düzeltmeye çalışır. Antrenörün amacı, sporcunun ulaşabileceği en yüksek performansa ulaşmasını sağlamaktır.

Antrenörlük, köklerin ve kanatların gelişimini kolaylaştırmaktır. En kısa ağaçlar, en derin köklere ihtiyaç duyarlar. Bireyin kökleri, vizyondan ve değerlerden beslendiğinde başarı son derece yüksek olacaktır. Güçlü temelleri olan bireyler, yeni ufuklara yol açacak kararları verirler. Gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlara sahip antrenörler, takımları için etkili hedefler belirleyip, güçlü vizyonlar oluşturabilirler.

Başarılı bir antrenörlük, belirlenen amaçlara ulaşma yolunda güçlü bir ortaklık ve birlik oluşturmaktır. İyi bir antrenör, antrenörlük yaptığı bireylerin daha fazlasını başarmalarına, etkili kararlar vermelerine yardımcı olur, bu amaçla gerekli destek ve yardımı sağlar, çıkacak engelleri tahmin edip önlemeye çalışır.

Antrenör Eğitimi

Spor bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini sağlayan; bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren; boş zamanlarını değerlendiren ve bireyleri günlük sorunlardan uzaklaştıran stres atmalarını sağlayan bir bilimdir (Sunay, 1997:45). Bireylerin söz konusu bu özellikleri kazanabilmeleri büyük ölçüde spor eğitimcilerine bağlıdır.

Spor eğitimcisi denilince akla ilk gelen "Antrenör"dür. Antrenör adı verilen spor eğitimcilerinin sporun gelişmesinde oldukça önemli bir yeri vardır. Özellikle sporda gelişmiş ülkeler, sporcuların yetişmesi ve başarısında büyük rolü olan antrenörleri yetiştiren eğitim programlarını bilimsel çalışmalara dayandırmışlardır (Sunay ve İmamoğlu, 1996:67).

Spor eğitimi, insanın genel eğitiminde büyük ölçüde kaliteli spor eğitimcisi yetiştirmeye dayalıdır. Kaliteli spor eğitimcisi yetiştirmek ise, yeterli alan, araç ve gereç, yeterli spor eğitimcisi yetiştirebilecek akademik ve uygulamacı personel, çağdaş ve gereksinmeye uygun programlarla donanımlı kurumlarla gerçekleşebilir (DPT Özel İhtisas Komitesi, 2000:31).

Sporcuların istenilen düzeye erişmesinin temel şartlarından en önemlisi her düzeyde uygulama yapabilecek bilgili, becerikli, yetenekli ve iyi eğitilmiş antrenörlere sahip olmaktır. Değişik spor dallarında yetişecek antrenörlerin spor dalının özelliği dikkate alınarak bir model içerisinde eğitilmesi ve geliştirilmesi bir zorunluluktur. Bu nedenle temel ilkeleriyle bilimsel olanaklardan yararlanılarak yetişmiş bir antrenör, sporcularını da en iyi şekilde yetiştirir (Sevim ve Erol, 2000:29).

Antrenör Eğitiminin Temel Yapısı

Antrenör Eğitiminin temel yapısının nasıl olacağı konusunda şöyle bir taslak verilebilir (Sevim ve diğerleri, 2001: 40,41).

1. Genel Planlama. Genel bir planlama yapılmalı hedefler ve amaçlar belirterek kademeli bir çalışmaya gidilmelidir.
  - Uzun süreli antrenör eğitimi planlaması
  - Orta süreli antrenör eğitimi planlaması

- Kısa süreli antrenör eğitimi planlaması

2. Ön şart belirlenmeli:

a) Eğitimi uygulayacak kurumdaki bazı şartlar;

- Antrenör eğitimine ayrılacak tesisler belirlenmeli ve antrenör eğitimi belli merkezlerde uygulanmalıdır.
- Gerekli araç ve gereç temini
- Planlama
- Eğitimi destekleyecek tedbirler
- Spor eğitimi yapan kuruluşlarla işbirliği (Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ve Yüksekokulları gibi)

b) Antrenör adaylarında aranacak şartlar,

c) Antrenör eğitiminin kapsamı

d) Öğretici şartlar;

- Spor dalı ile ilgili uzman öğretim elemanları
- Genel spor eğitimi ile ilgili spor uzmanları

e) Merkez spor kütüphanesi

- Tüm spor eğitimcilerinin ve sporcuların yararlanacağı geniş kapsamlı bir kütüphanenin kurulması. Bu şekilde tüm spor dallarının dünyadaki gelişimi kitap, teknik dergi, video, eğitim kaseti v.b. yayınlarla takip edilmelidir. Böylece tüm spor eğitimine büyük katkı sağlanabilir.

f) Özel ve genel spor yayınlarının basımının özendirilmesi ve gerekli kitap temel kitapların hazırlanması

g) Bilimsel ve teknik dergiler.

3. Amaç, teori ve metodların belirlenmesi

Antrenör eğitiminin branşa özgü ve genel ders konularının teorik olarak amaca yönelik hazırlanması, basılması ve her spor dalına özgü standart uygulama metodunun ana ilkelerinin tespit edilmesi.

4. Uygulamalı Olmalı:

Eğitimin tüm şartları yerine getirildikten sonra ön uygulama yapılmalıdır. Eğer detaylı olarak hazırlanan plan ve programlar uygulama da geçerlilik kazanırsa istenilen antrenör yetiştirilmesi mümkün olacaktır. Bu nedenle uygulamada geçerlilik kazanırsa istenilen antrenör yetiştirilmesi mümkün olacaktır. Bu nedenle uygulama sağlıklı, düzenli ve spor eğitiminin amacına uygun olmalıdır.

5. Denetim ve Değerlendirme Yapılmalı

Asgari ölçüde de olsa çalışmaların denetimi ve değerlendirilmesi tabanda ve üst düzeyde antrenör eğitimi yapan kuruluşları özendirme açısından motive eder ve en azından eğitimin sonuçları ortaya çıkar.

Antrenör Eğitimine Duyulan İhtiyaç

Günümüzde bir sporcu ne kadar yetenekli olursa olsun, ne kadar çalışırsa çalışsın, kazanmak için bir antrenörün yardımına ihtiyaç duyar. Öyle ki, hangi spor dalında olursa olsun bir sporcu, kendi yetenek ve yeterlilikleriyle bir yere kadar gelip başarılı olabilir. Ancak, bir antrenörün görevi de yalnızca çalıştırmak ya da sporun nasıl yapıldığını göstermekten ibaret değildir. Antrenör, spor bilimcilerinden, spor hekimlerinden ve spor psikologlarından aldığı bilgileri yorumladıktan sonra sporcuya aktarır

Bir antrenörde bulunması gereken bazı temel özellikler vardır. Bunlar:

1. Spor Bilgisi: Antrenörler başarılı olabilmek için yeterli bilgi düzeyine sahip olmalıdır. Bilgi düzeyinin yerinde olması, sporcunun antrenörüne olan güvenini de arttıracaktır (Başer, 1985: 152,153).

2. İlgi: Antrenörler, çalıştırdığı sporcuların her birine eşit ve yeterli düzeyde ilgi göstermelidir. Ancak antrenörler, sporcularına gösterdiği ilginin çok daha fazlasını, mesleğine karşı göstermelidir.

3. Dürüstlük: Antrenörler kendilerine, sporcularına ve çevresine karşı dürüst olmak zorundadır. Hem kendisinin, hem de sporcularının yaptığı hataları dürüstlük sınırları içinde ve gerçekçi bir biçimde ortaya koyabilmelidir (Sunay, 1996:10).

4. Örnek Olmak: Antrenörler, sporcudan istediği şeyleri kendisi de yapabilmelidir. Örneğin, sporculardan antrenmana tam zamanında gelmelerini isteyen bir antrenörün, antrenmana geç gelmemesi gerekir.

5. Olgunluk: Antrenörler, sporcuların kusurlarını ve zayıf yanlarını onlarla alay etmeden düzeltme yoluna gitmelidir. Sorun yarata sporcuları, hemen silip atmak yerine, onlara doğru olanın ne olduğunu bıkmadan öğretmeye çalışmanın yararlı olacağını unutmamalıdır.

6. Değişebilirlik: Antrenörün gerek dünya görüşü gerekse spor kültürü, yeni bilgilere açık olmalıdır.

Bir sporcu ne kadar yetenekli olursa olsun, başarıya ulaşmak için bu yeteneklerini ortaya çıkartacak ve olumlu bir şekilde yönlendirecek bir antrenöre ihtiyaç duyar. Antrenörün görevi sadece antrenman yaptırıp, sporun nasıl yapıldığını göstermekten ibaret değildir (Ergüleç, 1996:4). Antrenör eğitimi sırasında aldığı bilgileri ve tecrübelerini sporcuya aktarmak ve sporcunun her problemini çözecek şekilde davranmak zorundadır. Ayrıca takım sporlarında başarıya ulaşabilmesi için antrenörün takımı bir bütün olarak çalışmaya yönlendirecek davranış biçimleri ve takımı olumlu şekilde motive etmesi gerekmektedir (Dumlupınar, 1987: 28).

Antrenörlük yapan kişi bir çok rolü de bir arada üstlenmek durumundadır. Bunların en belirginleri, gereğinde beceriyi geliştiren bir öğretmen olabilmek, gereğinde dinlemesini bilen ve öneride bulunan bir dost olmak, sporcunun anne ve babasının olmadığı veya onlara ulaşılmayan durumlarda ebevey gibi davranabilmek, ilkyardım gerektiren acil durumlarda ne yapacaklarını öğreten bir tıbbi danışman rolünü üstlenmek, kimi zaman davranışları düzelten veya ödüllendiren otoriter bir rolde kimi zamansa her şeyin kötü gittiği bir anda cesaret veren, destekleyen bir amigo olabilmektedir (Williams ve Wilsen, 1997: 14).

Başarılı bir antrenör olmanın ve kazanan bir ekip kurmanın ilk adımı, antrenör olacak kişinin etkili bir felsefe benimsemesidir. Böyle bir felsefenin oluşturulmasında temel sorumluluk antrenöre aittir. Antrenör öncelikle takımının yöneleceği hedefleri belirlemelidir. Antrenör, takımından neyi başarmasını bekliyorsa, bunu kendi zihninde canlandırmalıdır. Takım için kazanmak mı önemlidir yoksa birlikte yarışmak mı? Ya da her ikisi de önemli? Antrenör, bu soruların net yanıtlarını belirlemelidir. Hedefler belirlendikten sonra takım için önemli olan önceliklerin de kararlaştırılması gerekir.

Diğer Ülkelerde Antrenör Yetiştirme Modelleri

Dünyada sporda ileri gitmiş olan ülkeler, spor bilimlerine dayalı olarak gerçekleştirdikleri eğitim programlarıyla antrenör eğitimine de önem vermişlerdir. Bunlardan Almanya, Avusturya, İrlanda, İspanya, Belçika ve Fransa gibi bazı Avrupa ülkeleri ile Kanada ve İsrail gibi son 10 yılda spor alanında gelişme kaydeden ülkelerde antrenör eğitimi kurs sürelerinin kategorilere göre değiştiği gözlenmektedir.

Ayrıca incelenen ülkelerde uygulanan antrenör eğitim kurslarının, başlangıçta kısa süreli rekreatif amaçlı ve sporu kitlelere yayan bir yaklaşımla ele alındığı görülmektedir. Örneğin; Almanya, Avusturya, Fransa, İrlanda, İskoçya, Belçika ve Kanada gibi ülkelerde uygulanan antrenör eğitimi kurslarının ilk basamağında üç gün- bir hafta süreler içinde gerçekleşen branşı tanıtıcı temel spor bilgilerinden oluşan bir program uygulanırken, kursların son basamağının uzun süreli kapsamlı bir programdan oluştuğu görülmektedir (Sevim ve diğerleri 2001: 85).

Avrupa'da antrenör yetiştirilmesi işi çeşitli şekillerde ve çeşitli spor kültürlerinin etkisi altında yapılmaktadır. Bunların eğitim modelleri ve antrenör yetiştirme seviyeleri, bütün Avrupa'da farklıdır ve özellikle de bazı ülkelerde çok düşük seviyededir. (Sevim ve Erol, 2000: 67,68,69).

Antrenör eğitimi konusunda çeşitli seviyelerde ve çeşitli organizasyonlar arasında uyumu sağlamak için, bazı kuruluşlar gibi, Spor Bilimleri Enstitüsü "Avrupa İletişim Birliği (Netzwer)" önerilerde bulunmuştur.

Eğitim yapısı ve niteliği konusunda Avrupa Topluluğu içinde ve bazı Avrupa Devletleri arasında büyük yapı ve seviye farklılıkları olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Eğitimi verenler ülkeden ülkeye büyük farklılıklar göstermekte, ayrıca bir ülke içinde de, resmi, özel, yöresel spor kulüpleri, spor dernekleri, milli ve yöresel kuruluşlar, enstitüler, yerel yönetim kuruluşları ve üniversiteler yer almaktadır.

Yakın zamana kadar üniversiteler yalnız spor öğretmeni eğitimi ile uğraşırken, antrenör eğitimi ile uğraşırken, antrenör eğitimi üniversite dışındaki eğitici kurumlara kalmıştır.

Üniversiteler dışında bu sahada hizmet veren müesseseler, bir çok ülkede geleneksel yollarından kolay kolay ayrılmamaktadır.

İletişim Birliği'nin yaptığı bir araştırma, her türlü antrenör eğitim imkanını bütün açıklığıyla ortaya koyan bir taslaktır. Anket yöntemi ile yapılan araştırma sonucunda, Avrupa Topluluğu içinde bir merkezde, bu tip eğitim verilmesi, yeterlilik sertifikaların denkliğinin temin edilmesi isteği ortaya çıkmaktadır.

Antrenör Eğitiminde Avrupa modeli incelendiğinde, antrenörlerin katıldığı kurslar ve seminerler sonrası sınıflandırılmalarında her Avrupa ülkesinde farklı görünmektedir. A,B,C şeklinde sıralanan lisanslı antrenörler, teknik direktör veya baş antrenör gibi isimler sıklıkla kullanılmaktadır. Bu lisanslara ve belgelere sahip olup görev açısından bakıldığında milli takım antrenörü, milli takımlar teknik direktörü uluslar arası antrenör terimleri ile karşılaşılmaktadır (Alpay ve Taşkiran, 2000:123,124).

Bazı ülkelerde, çok yönlü gelişim sağlayıcı alıştırılmaları çocuk ve gençlere aktaran “temel çalıştırıcı”, “monitör”, “temel antrenör” olarak görev yapmaktadırlar. Özellikle Almanya, İsviçre ve Hollanda da bu sistem atletizm, jimnastik, ve yüzme branşlarında aktif biçimde uygulanmaktadır. Tıbbi ve biyolojik bilgiler, antrenman bilimi, hareket bilgisi, spor pedagojisi, spor psikolojisi, spor sosyolojisi, spor organizasyonu ve yönetimi konularında eğitim almamış olması istenen monitörlük sistemi içinde yer alan “C.B.A” antrenör ve diplomalı antrenör sınıflar için temel bir kademe oluşturmaktadır.

B- Antrenörlük lisansında yetenekli sporcuların seçimi ve bu grubun planlı bir şekilde sportif tekniklerinin ve kondisyonel özelliklerinin geliştirilmesi bu kademedeki görev yapacak antrenörlerin en önemli görevidir.

A- Antrenör ve Diplomalı Antrenör (Teknik Direktör) eğitimi, belli bir alandaki en üst düzeydeki eğitim ve öğretimi kapsıyor. Tamamı disipline edilmiş bir eğitim, teknik ve taktikte mükemmellik, branşa dönük kondisyonun ince ayrıntıları bu kademenin en önemli konuları olmaktadır. A- Antrenör Lisansı için eğitime tabi tutulan antrenörler yaklaşık 90 saatlik bir eğitimden geçmekte ve özel bir disipline dönük öğretim almaktadırlar.

Bazı Avrupa ülkelerinde antrenör eğitim sistemini inceleyelim:

Belçika

Belçika’da üç ayrı otonom dil topluluğu vardır ve bunun sonucu olarak da, üç ayrı eğitim sistemi oluşmuş olup, genel olarak hemen hemen aynı kıstaslarda eğitim vermekle birlikte detaylarda farklılıklar vardır (Sevim ve diğerleri, 2001:90-121).

Belçika'daki Flamanca ve Fransızca konuşan toplulukların uzun zamandır sürdürülen geleneksel bir eğitim programları olmakla beraber, Almanca konuşan topluluğun eğitim yapısı yeni oluşturulmaktadır.

Bu çalışma, diğer iki toplulukla yakın dayanışma ve yakınlaşma içinde gerçekleşmekte böylece karşılıklı olarak diplomaların denkliğinin tanınması imkanı yaratılmaktadır.

Gelecekte, eğitim programlarının, her şeyden önce psikolojik ve pedagojik görüşlerle desteklenmesine ve ilgili federasyonlar ile birlikte çalışarak oluşturulmasına gayret edilmektedir.

Her branş için antrenör eğitimi organize edilmeyebilir. Bunun için diğer topluluklarla işbirliği yapmak ve müşterek eğitim yaptırmak mümkün olabileceği gibi, yabancı ülkelere de katılmak mümkündür.

Antrenör eğitimi, Fledern'de 1981 yılına kadar B.L.O.S.O yönetimi ile ihtisas birlikleri (federasyonları) tarafından ortaklaşa organize ediliyordu. 1981 yılında L.C.K. koordine mercii olarak kuruldu. Bu meslek kuruluşu, futbol antrenörleri hariç, her türlü antrenör eğitimi ile ilgili olup, üniversitelerin (Leuven, Brüssel ve Gent), resmi spor kulüplerinin, sporla ilgili resmi kuruluşların ve B.L.O.S.O.'nun temsilcilerinden oluşuyordu ve her türlü antrenör eğitiminin koordinatörlüğünü üzerine aldı ve bir üst kuruluş oldu. Bu kuruluş branş kuruluşları aracılığı ile "Heysel Ekolü" name ile kurulmuş olan denilen bir özel uygulamayı gerçekleştirdi.

Karar B.L.O.S.O. yönetiminin, eğitim programı hazırlama, organize etme ve konu üzerinde çalışma yetkileri elinden alındı.

Wallonien'deki A.D.E.P.S. kuruluşu da B.L.O.S.O gibi aynı görevi yapmaktadır. Bu kuruluşun idari durumu yasayla güvence altına alınmış olup, verdiği diploma ya da işyerlerinin işe alımda talep ettikleri önceliklerden biridir. Ayrıca bu belgeler devletin indirim yardımlarında da istenen belgeler arasındadır. Çeşitli spor kuruluşları-kulüpleri de antrenörleri işe alırken, bu kuruluşun belgelerini talep etmektedirler.

Danimarka

Danimarka'da spor tamamen devlete ait olmayan spor kulüpleri tarafından ve gönüllüce yürütülmekte olup, toplam nüfusun %36'sı 10.000 den fazla kulübün üyesidirler.

Ulusal Olimpiyat Komitesi ve Spor Birliği

Özerk resmi olmayan 56 federasyon örgütü ve derneklerinde 1,5 milyon üye vardır.

Danimarka Cimnastik Federasyonu (DIG).

Danimarka Rifle, Cimnastik ve Spor Federasyonu, Cimnastik ve Gençlik Federasyonu'nda 1,3 milyon üye vardır.

Danimarka İşletmeler Spor Federasyonu (DFIF)

İşletmelerdeki spor etkinliklerinde ve ailelere boş zaman etkinliklerinde 210.000 aktif üye vardır.

Spor yapısı üç büyük organizasyondan oluşmaktadır;

1. Milli Olimpiyat Komitesi ve Danimarka Spor Cemiyeti ve buna bağlı 56 milli branş federasyonu.
2. 1993'te kurula Milli Atış Federasyonu, Aletli Cimnastik ve Spor Federasyonu, Danimarka Cimnastik ve Gençlik Federasyonu

Birçok spor kulübü DGI (Danimarka Cimnastik ve Spor Fedarasonu)nin aynı zamanda NOK (Milli olimpiyat Komitesi)'un üyesidirler.

3. İşletmelerde ve aileler arasında sportif faaliyetleri organize eden Danimarka İşletmeler Spor Federasyonu (DFIF)

Bu üç ayrı spor organizasyonuna bağlı fahri öğretmenler ve antrenörler 56 kulübün antrenörlerini eğitmektedirler,

Sunulan eğitim programları, çeşitli kalite ve sürede olup, Avrupa Modeli'nin I.ila III.seviyesindedir.

Fransa

Fransa'da iki ayrı eğitim sistemi uygulanmakta olup, bunlar gayet açık bir şekilde birbirinden farklıdır.

1. Fahri antrenörlerin
2. Ücretli antrenörlerin eğitimi

Üniversite Dışında Yapı Oluşumları

- a) Fahri antrenörlerin Eğitimi
- b) Bağımsız Antrenörler Kuruluşu (16.07.1994)
- c) Ücretli Antrenörlerin Eğitimi
  - Devlete Bağlı Meslek Okulları
  - Bölgesel Merkezi Meslek Okulları

Amatör antrenörler, yasa gereği bağımsız A.P.S. (Activites Physgues et Sportives) kuruluşu tarafından organize edilir ve spor kulüpleri tarafından yetiştirilirler.

Her branştan antrenörler ne tür ücret alırlarsa alsınlar, özel bir bütçenin şartlarına uygun olarak mesleklerini icra etmekle yükümlüdürler.

Eğitim merkezleri resmi kuruluşlar olup, bunlar idari tasarruflarında, mali ve hukuki konularda bağımsızdırlar.

Eğitici kuruluşlar, bütün ülke genelinde, ilgili idari birimlere bağlı resmi okullar ve resmi enstitülerden yararlanabilmektedirler.

Eğitici kuruluşlar, bütün ülke genelinde, ilgili idari birimlere bağlı resmi okullar ve enstitülerden yararlanabilmektedirler. Bölgesel atamalarda Centres Regionaux veya C.R.E.P.S. kuruluşu ilgilidir.

Milli Eğitim Kuruluşu olarak 5 milli merkez ve 5 çeşit spor türü resmen tanınmaktadır. Paris'teki I.N.S.E.P, kuruluşu resmi ve tek yetkili merkez kuruluş olarak kabul edilmektedir.

Devlete Bağlı Meslek Okulları ve Enstitüler Chamonix Kayak ve Dağcılık Okulu

- Atlama ve Kayak Okulu

- Saint Pierre Quiberon Yelkencilik Okulu
- Saumu Yüzme Okulu
- Pars Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü

C.R.E.P.S. adlı kuruluş Fransa'da iyi organize edilmiş, bölgelere dağılmış 22 köklü eğitim kuruluşuna sahiptir.

Lüksemburg

Lüksemburg'daki spor yapılanması temele oturmuştur. Bir taraftan Milli Olimpiyat Komitesi özel organize sporların üst kuruluşu rolünü kuvvetle oynamakta, diğer taraftan Devlet Bakanlığı ile Lüksemburg'daki sportif faaliyetlerin tümünde tamamlayıcı, bütünlüyci rol oynamaktadır.

Spor ve Yetiştirme Bakanlığı'nın yönetimleri bizdeki antrenör yetiştirme gibidir. İlk antrenör yetiştirilmesi 1910 senesinde Lüksemburg Turmverband tarafından organize edilmiştir. Yıllar sonra seyrek olarak yeni kulüpler antrenör yetiştirme deneyimlerine katılmışlardır.

Koordinasyon ve yapılanma, 26.03.1976 tarihinde Lüksemburg kanun yapıcılarının "Spor Yasası"nı çıkarmasıyla ilk kez 1976 senesinde antrenör yetiştirme uzman kurslarının koordinasyon ve yapılanmaları gerçekleşmiştir.

Bundan bir süre sonra 4.4.1984 senesinde E.N.E.P.S. kanunıyla yani Ulusal Spor Okullarının yapısıyla şu misyonlar ortaya çıkmıştır:

1. Birliklerin (kulüpler) teknik ve idari personelin pratik ve teorik eğitimleri
2. Serbest zamanlardaki aktivitelerin yöneticilerin eğitimi
3. Tüm branşlarda daha ileri ve gelişmiş eğitim

Adaylar başarı ile tamamlanmış bir eğitimden sonra spor bakanlığının resmi sertifikası ve ilgili kulüplerin antrenör lisansını alırlar. Devlet brövesi alınmasıyla kulüpler ileri eğitim kademelerine bağlı olmak kaydıyla çeşitli durumlarda geçerli antrenör lisanslarını yenileyebilir.

Portekiz

Ülkenin resmi makamlarınca Portekiz'de 1970'li yıllarda antrenörlerin sistematik eğitim, daha iyi koordinasyon ile, geliştirilmeleri arzu edilmiştir. Koordinasyon çalışmaları "Instituto do Desporto (INDESP)" tarafından geliştirilmiştir.

Spor alanındaki milli kanunlar ve anayasa (1990) esas alınarak antrenör yetiştirmedeki çalışma grupları aşağıdaki temsilcileri bir araya getirmişlerdir:

1. Milli Yetiştirme Bakanlığı
2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
3. Antrenör Birliği
4. Meslek Yetiştirme Enstitüsü

Ulusal Olimpik Komite antrenör yetiştirmede ülke spor birlikleriyle, uzman kulüplerle ve INDESP birliği ile yakın temaslarda bulunarak, başka endirek yollardan etki ederek akışı sağlar.

İspanya

Yetiştirme ve bilim bakanlığı idaresi "Consejo Superior de Deportes-CDS" İspanya'daki spor sorunlarının yetkili idaresi ve akademik alanlardaki spor eğitiminin geliştirilmesi ve planlanmasından sorumludur.

Bu spor idaresinin çalışma sahası aralarında Ulusal Geliştirme ve Bilim Merkezi'ne ayrılmakta olup, bu da antrenör yetiştirilmesinden sorumludur.

08.04.1994 tarihli kararname uyarınca;

İspanya'da antrenör yetiştirilmede yeni oluşumlar ortaya çıkarılmıştır. Bu Avrupa iletişim ağının çalışılmış önerileri ile ve Avrupa'nın direktifleriyle sıkı biçimde bağlantılıdır.

İtalya

İtalyan antrenör eğitimi yalnız (C.O.N.I) adlı Ulusal Olimpik Komitenin elindedir. Spor federasyonları bir eğitim programı sunsalar da, çok nadir gerekli sistem ve alt yapıya sahiptirler. Standartlara uygun bir eğitimi garanti edemezler.

Antrenörlük eğitiminin iyileşmesi için etkili bir biçimde çalışan tek kuruluş C.O.N.I. bünyesinde bulunan ve bünyesinde bulunan ve 1965 yılında Roma'da kurulan "Scuola Dello Sport" tur.

Bu spor okulu tüm dallardaki eğitimin sürekliliğini sağlamak için spor federasyonlarına gitgide daha çok yardım sunmaktadır. 150 memurun, 800 elemanının ve eğitim için kullanılan laboratuvarların tüm masrafları C.O.N.I tarafından karşılanmaktadır. Roma Spor Okulu antrenör eğitiminde akademilerin %80'ni ile işbirliği yapmaktadır.

Yunanistan

Devlete 1975 tarihli kanun ile üniversite dışı alanda antrenörlük eğitimi hakkı tanınmıştır. Daha önceleri bu hak tamamen federasyonların elindeydi.

Yunanistan'da spor kulüplerinin temsilcilerinden antrenörler birliği ve yetkili devlet kurumlarının sıkı çalışmaları ile ulusal, bölgesel ve yerel kuruluşların ihtiyaçları tespit edilir ve yapılacak organizasyonların adedi ile hangi dalda yapacaklarına karar verilir.

Yunanistan'da yaklaşık olarak her spor dalı için geçerli olan 1,2 ve 3. aşamadan oluşan 3 aşamalı antrenörlük eğitimi birtakım şartlara bağlıdır. Bu şartlardan Voleybol için olanı örnek olarak verirsek;

Üç aşamalı eğitime kabul için oyuncu ve antrenör tecrübesi artı puan olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemizde 16.08.2002 yılında yayımlanan yeni antrenör eğitimin yönetmeliğinden önce de buna benzer bir antrenör eğitimi programı uygulanmaktadır. Ancak bizdeki şekli;

a) Monitör (temel) Antrenörlük: 60-70 saat

- b) C Tipi Antrenörlük: 156 saat
- c) B Tipi Antrenörlük: 154 saat
- d) A Tipi Antrenörlük: 141 saat

Yunanistan'da değişik spor alanlarında antrenörlük faaliyetlerini gösterebilmek için bunlara ilişkin antrenör sertifikaları istenilmektedir. Böylece federasyon antrenörlük işini kurallara bağlayarak çözmüştür.

1. Monitörlük 60-70 saat
2. I.Kademe C Antrenörlük 156 saat
3. II.Kademe B antrenörlük 154 saat
4. III. Kademe Antrenörlük 141 saat

Avrupa birliğinde antrenörler belli programlarla eğitime çalışılır ve eğitimde 5 kademe görülmektedir.

1. Monitörlük
2. İlk Antrenörlük
3. B Antrenörlük
4. Üniversitede eğitim en az 800 saatlik ders
5. Üniversitede eğitim en az 1500 saatlik ders

Finlandiya

Finlandiya antrenörlük eğitimi sistemi 60'lı yılların sonuna doğru kuruldu. Onursal sorumluluk devlete bağlı organizasyonlar tarafından yapılmaktadır. IV.dereceden bir antrenör için eğitim 12 Ulusal Spor Eğitim Merkezinden birinde organize edilir.Akademik Eğitim sadece JYVASKYCA Üniversitesinde verilir. Bu eğitim yapısı eğitim bakanlığı tarafından koordine edilmektedir.

I, II, III dereceler spor organizasyonları tarafından yapılmaktadır. Bu antrenörler genellikle çocuklar ve gençlerle çalışmaktadır. C-B coachlarının eğitimi 100 saat sürer. 100 saat daha eğitim görünce, elit seviyede çalışan A antrenörü olunabilir.

Bu üç derecede pratik tecrübeye pek önem verilmediği görülmektedir. Avrupa'da ise üçüncü derece için eğitim 150 ders saattir ve ayrıca pratik tecrübeye dayanır.

Romanya

Romanya'da antrenör iki yaklaşımla yetiştirilmektedir. Bunlardan birincisi, Antrenör okulu "Consiliul'a" (Gençlik ve Spor Müdürlüğü) bağlı olup, süre iki yıldır. Lise mezunu olan ve yapılan teorik ve pratik sınavı başaran herkes, kursa katılabilmektedir. Dersler iki yıl boyunca Pazar günleri hariç her gün yapılmakta olup, devam zorunludur. "Spor dalı Teorik ve Pratik" adı altında görülen derslerin sonunda, kulüplerde staj uygulaması yapılmaktadır. Kurs sonunda ise, bitirme sınavı yapılmakta, başarılı olanlar, ilgili spor dalında "Antrenör" olmaktadır.

Romanya'da antrenör eğitiminde uygulanan ikinci yaklaşım ise, Fakülte Educate (Beden Eğitimi Fakültesi) adıyla dört yılda beden eğitimi öğretmeni ve antrenör yetiştiren okullardır. Bu okullar milli eğitim bakanlığına bağlı olup, lise mezunu ve teorik, pratik olarak yapılan giriş sınavını başaran adayları kabul etmektedir. Dersler Pazar günü hariç hergün yapılmakta olup devam zorunludur. Türkiye'deki antrenör eğitiminde ise kurs süresi boyunca hergün ders yapılmakta olup bir tam gün yada iki yarım gün devamsızlık hakkı bulunmaktadır. Romanya'da üç yıl süresince görülen genel ve spor dalı teorik derslerin sonunda bir yıl okul ve spor kulüplerde staj uygulaması yapılmaktadır. Öğrenim sonunda bir yıl okul ve kulüplerde staj uygulaması yapılmaktadır. Öğrenim sonunda ise bir bitime sınavı yapılmakta, başarılı olanlar beden eğitimi öğretimi e ilgili spor dalında antrenör olmaktadır (Özkara, 1990:64,77).

Romanya'da üst düzey antrenör olabilmek ise, iki antrenörlük eğitim programının birinden mezun olmak ve 12 yıllık bir antrenör eğitimi uygulamasından geçmek gerekmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri

A.B.D.'de verim sporunun temelini orta ve yükseköğrenim spor sistemleri oluşturmaktadır. Antrenörler ise, aşağıdaki sınıflama düzeylere göre çalışmaktadırlar. Bunlar;

1. Ön okul çağı (8-9 yaş-Junior High School)
2. İlkokul çağı (10-12 yaş -High School)
3. Kolej (13-14 yaş Junior College)

4. Kolej-Üniversite
5. Amatör Spor
6. Profesyonel Spor

ABD'nin, çok büyük bir ülke olması, değişik coğrafi ve siyasal etkileşimlere sahip bulunması yönetim biçimine paralel olarak antrenör eğitiminde federatif bir yapı göstermektedir (Helvacı, 1988:19,20).

A.B.D.'de antrenör eğitimi, üniversitelerdeki spor eğitimi ile birlikte yürütülmekte, antrenör eğitiminin temellerini üniversitelerde uygulanan spor eğitimi oluşturmaktadır. A.B.D.'deki antrenör eğitim sisteminde tek bir eğitim modelinden söz edilmektedir. Buna bağlı olarak, A.B.D.'de spor eğitimi, federatif bir yapıda gelişim göstermekte, siyasal yapıya uygun olarak bireyin yetenekleri ve istekleri söz konusu olmaktadır.

Üniversitelerden alınan eğitim dışında NATA (National Athletic Trainer Accosoiment), Ulusal Sporcu Eğiticileri Birliğince verilen antrenörlük sertifikaları ile de olabilmektedir. Ancak, antrenör adayının öncelikle spor branşına ilişkin genel bir sınavdan geçmesi ve öğreteceği spor dalında sporculuk geçmişi olması gerekmektedir. Bu şartları yerine getiren bir kimse NATA belgesine sahip bir antrenör denetiminde en az iki yıl mesleki deneyime sahip olmaları gerekir.

A.B.D.'de spor eğitimi veren üniversitelerden mezun antrenörlerden, antrenörlük yaparken NATA belgesi istenmektedir. Yalnızca dört yıllık spor eğitimi veren lisans eğitiminden geçmek ve ilgili spor alanına ait uzmanlık eğitimi görmek yeterli olmaktadır. Ayrıca A.B.D.'de branşa özgür antrenör yetiştiren kuruluşlar da bulunmaktadır.

İngiltere

İngiltere'de antrenörler iki yaklaşımla yetiştirilmektedir; Birincisi ulusal yönetim teşkilatları, yani spor federasyonları, ikincisi ise, ulusal antrenörlük vakfi tarafından yetiştirilen antrenörlerdir.

Ulusal Spor Federasyonları, antrenörlerin seçimleri, eğitimleri ve gelişmelerinden sorumludur. Spor federasyonlarının hazırladıkları eğitim programları, tamamen ilgili sporun

teknik yönüyle sınırlıdır. Thorpe, bununla ilgili olarak “ulusal spor federasyonlarının, antrenman metodu ve spor pedagojisinde meydana gelen değişimleri araştırmadan, tamamen geleneksel bilgiye dayanan bir eğitim sistemi uygulandığını belirtmiştir”. Bu gelişmeler çerçevesinde 1980’lerin başında, aralarında Loughbourg Üniversitesinde bulunduğu başarılı antrenör eğitimi sunan çevreler ve spor konseyi, ülkenin değişik bölgelerindeki antrenörleri desteklemek üzere Ulusal Antrenörlük Vakfını kurmuşlardır (Thorpe ; 1991:169).

Ulusal Antrenörlük Vakfı, antrenörlük kademelerinde gerekli bilginin toplanması ile görevlendirilmiştir. Ancak İngiltere’de daha fazla deneyimli ve bilgili antrenörler yetiştirilmesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri ile Yüksek Eğitim Enstitüleri ve üniversiteler tarafından gerçekleştirilmektedir.

İngiltere’de antrenörler üç kategoride yetiştirilirler: Birinci kategori Asistan (yardımcı) kulüp antrenörlüğüdür. Antrenörler, mesleğe önce asistan kulüp antrenörlüğü ile başlamak zorundadırlar. Bu kategoride, asistan kulüp antrenörlüğü yapabilmek için, spor organizasyonu, Spor Kompleksleri, Çocuk Gelişimi, Beceri Öğrenimi, Spor Sosyolojisi, Antrenman Planlanması; Egzersiz Reçetesi, Emniyet, Yardımcı Antrenörlük, Yetenek Seçimi gibi konuları içeren antrenörlük kursundan başarılı olmak ve bu konuların yanısıra en az 15 saatlik spor branşıyla ilgili uygulamalı derslerini de başarıyla tamamlaması gerekmektedir. Bu kategoride başarılı olan asistan kulüp antrenörü, kulüp antrenörlüğü kursuna katılabilir.

Kulüp antrenörlüğü yapabilmek içinde, kulüp Kuruluşu, Antrenman ve Yarışma için Hazırlıklar, Sporda Ölçme ve Değerlendirme, Kaslar, Kas İskelet Sistemi, Kas Hareketleri, Beslenme, Enerji ve Oksijen kaslara nasıl erişir, Ergonomik Yardım, Tekniklerin Analizi, Beceri Öğrenimi, Dayanıklılık Antrenmanı, Hareket Yeteneği, gibi konuların yanı sıra ilgili spor branşına ait en az 45 saatlik uygulamalı dersin başarıyla tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca bu kategoride bir yıllık deneyim ile antrenörlük teorisiyle ilgili yazılı sınavdan da başarılı olmak gerekmektedir.

En son aşamada üst veya ulusal (milli) antrenör ünvanı gelmektedir. Bu kategorideki antrenörler genellikle uluslar arası yarışmalarda antrenör olarak görevlendirilirler. Ulusal antrenörlüğü kazanmak için ise, Antrenörlük Felsefesi, Teknik Antrenman Teorisi ve Uygulaması, Dayanıklılık Antrenman Teorisi ve Uygulaması, Kuvvet Antrenman Teorisi ve Uygulaması, Sürat Antrenman Teorisi ve Uygulaması, Hemostasis ve Hormonlar, Refleks ve

Motor Öğrenme, Yarışmalara Hazırlığın Psikolojik Yönleri, Biyomekanik, Beslenme, Antrenman Planlaması, Zorlanmaya Karşı Antrenman, Yükseklik, Ateş ve Zaman Değişimi, Erojenik Yardım, gibi konular içeren ulusal antrenörlük kursunda başarılı olmak ve spor branşına ait en az 60 saatlik uygulamalı dersin başarıyla tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca bu kategoride iki yıllık bir deneyim ile teorik ve uygulamalı sınavlardan ayrı ayrı başarılı olmak gerekmektedir.

Almanya

Almanya'da antrenör eğitimi köklü bir yapıya sahiptir. Antrenörler, ülkemizde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün dengi olan Alman Spor Birliği'nin (Deutscher Spor Bund) organizasyonu ve denetiminde C,B ve A kategorilerinde en az 6 yıllık bir süreyi tamamlayarak eğitilirler. Almanya'da C Antrenörlük Kademesi, alıştırma çalıştırıcıları eğitimi adıyla geçmektedir. Bu kademedeki antrenörlerin belli bir sportif altyapıya sahip olmaları aranır. Bu kademedeki grup çalışması, planlı eğitim söz konusudur. Seminer çalışması yoktur. Sınavda yalnızca yazılı sınav değil, antrenörlerin çalıştıkları kulüplerde bir proje çalışması yapmaları istenir. Antrenörler C kademesinde 120 saatlik bu eğitimden geçerlerken, B kademesinde 50, A kademesinde ise 90 saatlik bir programda çoğunlukla branşlarla ilgili özel alan eğitimi söz konusudur. Bu programı bitirenler "Diploma Antrenörlüğü" adı verilen 1.5 yıllık eğitim sürecini kapsayan bir öğrenime katılabilirler. Ancak bu öğrenime katılabilmek için geçmişte profesyonel yada üst düzeyde sporcu olmak gerekmektedir. Almanya'da diploma antrenörlüğü öğretimi Köln spor Akademisinde yapılmaktadır. Antrenör akademisinin amacı; Uluslar arası genelinde, ülke sporunu ileriye ve başarıya götüreceği bilgili ve deneyimli, kendi branşlarında yüksek yeterlilikte antrenör yetiştirmek.

Avusturalya

Avusturalya'da antrenörlük, öğrenilen ve uygulamalı olarak yapılan bir meslektir. Elit düzeyde gerçekleştirilen antrenörlük kursları Avusturalya Antrenörlük Konseyi (Avstralian Coaching council-AAC) tarafından 1989'dan buyana 2 diploma programıyla gerçekleştirilmektedir. Bunlar:

1. Avusturalya Antrenör Konseyi tarafından gerçekleştirilen Spor Antrenörlüğü Diploması (ACC Graduate Diploma of Sports Coaching)

2. Milli Antrenörlük Bursları tarafından gerçekleştirilen Yüksek Performans Kursu elit düzeyde yetiştirilen antrenörlerin gelişimini belirlemeye ve desteklemeye hizmet eder.

Avusturalya Antrenör Konseyi Spor Animatörlüğü Diploması (ACC Graduate Diploma of Sports Coaching)

Bu kurs programı, antrenörlere en son gelişmiş antrenörlük teorilerini sağlamaya yöneliktir. Kurs programı yüksek performans antrenörlüğü ile bağlantılı olan 23 farklı alanı içerir.

Bu kurs 2 aylık part-time (yarı zamanlı) çalışma programı ile hizmet vermekte olup 2 şekilde yapılmaktadır.

1. Uzaktan Eğitim yolu ile
2. Sınıfta yapılan eğitim yolu ile.

Uzaktan Yapılan Eğitim Yoluyla Antrenörlük Kursu:

Uzaktan eğitim kurslarında antrenörler ev ortamında çalışma olanağı sağlar. Kursiyerler aynı zamanda uygun uzman bir eğitmenle bağlantı kurabilirler. Öte yandan, antrenörlerin ihtiyaçlarına bağlı olarak bazı geliştirici seminerler verilebilir.

Sınıfta Yapılan Eğitim Yoluyla Antrenörlük Kursu:

Bu kurs, formal olarak eğitim kurumlarında gerçekleştirilen kurslar olmaktadır.

Milli Antrenörlük Bursları (National Coaching Scholar-ship NCS)

Avusturalya Antrenörlük Birliği aracılığıyla Avusturalya Spor Komisyonu potansiyel yüksek performans antrenörlerini eğitmek ve geliştirmek için antrenörlük bursları sağlar. Bu tür antrenörlük bursları elit antrenörler gözetimi altında antrenörlük deneyimi sağlamak için düzenlenir. Aynı zamanda bu bursa ACC'nin Spor Antrenörlüğü mezuniyet diploması da dahildir. İlgili burslar; farklı spor dallarına göre bursun başlama tarihi değişebiliyor. Burslu antrenör, eğitime full-time katılmak zorundadır.

Kanada

Kanada da spor ve spora yönelik her türlü faaliyet, Kanada Federal Kültür Bakanlığı'nın altında çalışan ve Kanada Adalet Sektörüne bağlı Kanada Sporları adı altındaki bir organizasyon tarafından yürütülmektedir.

Kanada'nın en yüksek ekonomik güce sahip özel şirketlerinden 3M şirketi sponsorluk yaparak destek olmuştur. 1974 yılında 3M şirketinin sponsorluğu ve Milli Antrenör Enstitüsü, Kanada Olimpiyat Komitesi, Kanada Antrenörler Birliği, Kanada Kolej Sporları Birliği ve tüm spor federasyonlarının desteği ile 3M Kanada Milli Antrenörlük Sertifikası (3M National Coaching Certification Program-3M NCCP) adı altında bir antrenör eğitim programı hazırlanmıştır. 3M şirketi 1988 yılından sonra temel sponsor olmuş ve 3M Antrenör Eğitim Programı 5 ayrı kademede sertifika verecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Tüm kademelerde ortak olan amaç amatör sporcu ve antrenörlerin teorik, pratik ve teknik bilgi ve becerilerini mükemmelleştirmektedir.

1988 yılından itibaren yapılan bu yeni düzenleme sonrasında 3M Antrenör Eğitim Programı dünyanın bilinen en iyi programı olarak kabul edilmiş ve halen İngiltere, Avustralya, Hong Kong, Singapur, Malezya, Brezilya ve daha pek çok ülkede temel eğitim programı olarak kullanılmaktadır.

Türkiye'de Antrenör Eğitimi

Türkiye'de antrenörler iki kurum tarafından yetiştirilmektedir. Bunlar;

a) Üniversiteler, b) Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca gerçekleştirilen kurslar tarafından (Sevim ve diğerleri, 2001: 37)

a) Üniversiteler tarafından;

Yirminci yüzyılın başlarında gelişen çabalar ve Selim Sırrı Tarcan' ın girişimi ile ilk kez Çapa Kız Öğretmen Okulunda 1926 yılında ilk beden eğitimi öğretmeni yetiştirme kursu açılmış, 1932 yılında Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Terbiyesi şubesi kurulmuştur. 1967-1968 yılında Atatürk Eğitim Enstitüsü'nde Beden Eğitimi öğretmeni yetiştiren bölümler açılmaya başlamıştır (DPT.,2000:32).

Antrenör eğitiminde üniversiteler düzeyinde ilk atılım 1974 yılında Gençlik ve Spor Akademilerinin kurulmasıyla başlamış, 1977'de kurulan Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile 1982 yılında Eğitim Fakültelerine bağlı Beden Eğitimi ve Spor bölümleriyle devam etmiştir (Sunay, 1998:46). Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinin yanı sıra, 1992 yılında kurularak faaliyete geçen üniversitelere bağlı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, “Antrenör Eğitimi Bölümleriyle” farklı bir boyutta devam etmektedir. 1994 yılında değişikliğe uğrayan Antrenör Eğitimi Yönetmeliğine göre, üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor programlarından mezun olanlara, uzmanlık branşlarına göre 1.kademe antrenörlük belgesi verilmekteydi (G.S.G.M.1994,:1-3).

16.08.2002 tarihinde yayımlanan ve 5 kademeye çıkartılan yeni Antrenör Eğitimi yönetmeliğine göre ise, Beden Eğitimi ve Spor programlarından 2001 yılına kadar Beden Eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olanlar uzmanlık dalından 2.kademe, 2001 yılından sonra mezun olanlar seçmeli spor dalı olarak 1.kademe antrenörlük belgesi almaktadır. Ayrıca Beden eğitimi ve spor programlarından Antrenörlük Eğitimi bölümü mezunlarına 3.kademe antrenör belgesi almaktadır.

b) Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca gerçekleştirilen kurslar tarafından,

Türkiye’de antrenörlerin yetiştirilmesi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 3289 sayılı kanun gereğince, antrenör, spor masörü ve monitör yetiştirme görevini üstlenmiştir (DPT.,2000: 32).

1987 yılına kadar bazı federasyonların antrenör yönetmelikleri ile yürütülen antrenör eğitimi bu yıldan sonra tüm spor federasyonlarını kapsayacak şekilde; Federasyon Başkanlıkları ile işbirliği içinde Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığınca yürütülmektedir.

Antrenör Kurslarına Katılacaklarda Aranılan Şartlar

Kademeler itibariyle Antrenör eğitim kurslarına katılacaklarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) En az lise ve dengi okul mezunu olmak, (Ancak, Milli sporcularda tahsil şartı aranmaz.)

- b) Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı ile malül bulunmamak,
- c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlara; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırmak, devlet sırlarını açığa vurmak suçlarından dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza ile hükümlü bulunmamak,
- d) En az 18 yaşını doldurmuş olmak kaydıyla, ilgili Federasyonca belirtilen yaş sınırlamasına uygun olmak,
- e) 07/011993 tarihli ve 21458 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliğine göre son üç yıl içinde bir defada 6 aydan fazla ve/veya toplam 1 yıldan fazla ceza almamış olmak,

Ancak, başvurunun fazla olmaması halinde yukarıdaki şartların yanında sırasıyla; ilgili branşta milli sporcu olmak, üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yüksek öğretim kurumları ile diğer üniversite ve yüksekokullardan mezunu olmak, yabancı dil bildiğini belgelemek ve en az 5 yıl kendi dalında lisanslı sporcu olmak tercih sebebidir.

Antrenörlerin Sınıflandırılması

- a. I. Kademe, (Yardımcı Antrenör)
- b. II. Kademe, (Antrenör)
- c. III. Kademe, (Kıdemli Antrenör)
- d. IV. Kademe, (Başantrenör)
- e. V. Kademe, (Teknik Direktör)

Antrenör Eğitim Programı

Kademeler itibariyle temel ve özel eğitim programlarında uygulanacak dersler ve asgari ders saatleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Antrenör eğitim kurslarının süreleri gerekli hallerde Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığınca Federasyonlarla işbirliği yapılarak alınacak onay çerçevesinde uzatılabilir.

Belge Verilmesi

Her kademede açılan antrenör eğitim kurslarını başarı ile bitirenlere ilgili Federasyon Başkanı, Spor Eğitim Dairesi Başkanı ve Genel Müdürün imzasını taşıyan Antrenör Belgesi verilir.

Lisans Verilmesi

Antrenör belgesini almış olanlara Antrenörlük yaptıklarını belgelemek kaydıyla ilgili Federasyonca lisans verilir. Lisanslar tasdik için İl Müdürlüğü tarafından sağlık raporu ile birlikte Genel Müdürlüğün ilgili spor dalı Federasyonuna gönderilir. Ayrıca verilmiş tarihleri itibariyle 1 yılı dolduran lisanslar her yıl için ilgili Federasyonca vize edilir. Lisans vize işlemleri usul ve yöntemleriyle ilgili yönergeler Federasyonca hazırlanır.

Sınavlar ve Değerlendirilmesi

Her kademedeki eğitim kurslarının sonunda kursiyerler, eğitim programında yer alan bütün derslerden sınava tabi tutulurlar. Sınavlar aşağıdaki şekilde yapılır.

a) Sınavlar derslerin özelliklerine göre yazılı test, uygulamalı (sözlü) veya hem yazılı hem de sözlü yapılır. Derslerin sınavları ilgili dersin eğitim elemanı tarafından değerlendirilir.

b) Eğitim programına ait derslerin sınav sonuçları 100 puan üzerinden değerlendirilir. Başarılı olunabilmesi için özel eğitim ve temel eğitim programındaki derslerin sınavdan en az 60 puan, almak zorundadır.

c) Temel eğitim programında yer alan derslerin sınavlarda en fazla 5 dersten başarısız olanlar daha sonra açılacak olan antrenör kurslarına devam etmeksizin başarısız olduğu derslerden doğrudan sınavlara katılma hakkına sahiptir.

Özel eğitim programındaki derslerden başarısız olanlar ise, o branşla ilgili açılacak bir sonraki kurs sonunda başarısız oldukları derslerden sınava katılabileceklerdir. Aynı dersten sınava katılıp üç kez başarısız olanlar kurs hakkını kaybeder.

Beş yıl içerisinde katıldıkları derslerden üç kez sınava katılarak başarısız oldukları takdirde kurs haklarını kaybederler.

Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ve Dengi Okullardan Mezun Olanlar

Üniversitelerin beden eğitimi veya spor eğitimi veren yüksek öğrenim kurumlarından mezun olup herhangi bir spor dalında ihtisas eğitimi almayan ancak bir spor dalında seçmeli olarak eğitim alanlara, o dalda I. Kademe(Yardımcı Antrenör) antrenör belgesi verilir.

Üniversitelerin beden eğitimi veya spor eğitimi veren yükseköğrenim kurumlarından mezun olanlardan eğitim gördükleri spor dalındaki ihtisasları ile ilgili olarak durumları belgelemeleri şartıyla seçmeli (uzmanlık) spor dalında II. Kademe (Antrenör) antrenör belgesi verilir.

Üniversitelerin beden Eğitimi veya spor eğitimi veren yüksek öğrenim kurumlarının antrenör eğitimi bölümü mezunlarına III. Kademe (Kıdemli Antrenör) antrenör belgesi verilir. III. Kademe (Kıdemli Antrenör) antrenör belgesini aldıktan sonra 3 yıl boyunca antrenörlük yaptığını ve ilgili spor dalında en az 2 seminere katıldığını belgeleyenlere, başvurusu halinde IV. Kademe (Başantrenör) antrenör belgesi doğrudan verilir.

Temel Eğitim Derslerinden Muafiyet

I. Kademe (yardımcı Antrenör) antrenör kurslarında aşağıda belirtilen durumlarda muafiyet hakkı verilir;

- a) Yönetmeliğin 20. maddesi kapsamına alınan spor dalı antrenörlüğü haricinde başka bir spor dalında antrenör kursuna başvuran; Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yüksek öğrenim kurumlarından mezun olanlar temel eğitim programında yer alan derslerden muaf tutulur.

- b) Kademeler itibariyle antrenör kursuna giren ve başarılı olanlar, girdikleri kurs tarihinden itibaren 4 yıl içerisinde açılan aynı kademedeki başka bir spor dalında . antrenör kurslarına başvurduklarında, temel eğitim programında yer alan derslerden muaf tutulur.
- c) İlgili spor dalında üst kademedeki antrenör belgesine sahip antrenörlerin başka bir spor dalında beş yıl içinde daha alt kademedeki antrenör kurslarına katılmaları halinde, temel eğitim programlarındaki derslerden muaf tutulurlar.
- d) Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı ile Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları bölümlerinden lisans eğitimi alarak mezun olanlar Türk Halk Oyunları uzmanlık dallarını belgelenmeleri şartıyla I. Kademe (Yardımcı Antrenör) ve II. Kademe (Antrenör) antrenör yetiştirme kurslarına başvurmaları halinde temel eğitim programında yer alan derslerin tümünden, özel eğitim programında yer alan derslerden ise okuduklarını belgelenmeleri halinde ilgili derslerden muaf tutulurlar.
- e) I. Kademe (Yardımcı Antrenör) antrenör kursuna başvuran üniversitelerin beden eğitimi ve spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının dışındaki üniversite mezunları temel eğitim programında yer alan derslerden okuduklarını belgelenmeleri halinde , mezuniyet tarihinden itibaren 5 yıl içinde muaf tutulurlar.

Özel Eğitim Derslerinden Muafiyet

İlgili spor dalında federasyonlarca açılmış hakemlik kurslarına katılmış ve hakemliğini belgeleyenler antrenör kurslarında branşlarıyla ilgili oyun kuralları dersinden muaf tutulurlar.

İlgili Araştırmalar

Yapılan literatür taraması sonucunda bu konu ile ilgili doğrudan araştırmaya rastlanmamış ama konu ile dolaylı olarak bazı araştırmalar tespit edilmiştir. Bunlar:

Açıkada ve Ergen (1990) Türkiye’de antrenör eğitimi eksikliğini sporun her alanında gözlemlendiğini belirtmektedirler. Antrenör eğitiminde bilimsel ve çağdaş standartın uygulanması gerektiğini açıklamışlardır. Türkiye’deki sporcuların üstünde yaptıkları gözlemlerde, bir antrenöre kaç sporcu düştüğünü belirlemişler ve başarıya belirledikleri bu sayılara ulaşmakla varılabileceğini savunmuşlardır (Açıkada ve Ergen:7,8)

Helvacı (1988) “Türkiye ve Dünyadaki Antrenör Eğitim Modelleri” adlı araştırmasında, dünyadaki antrenör eğitim sistemlerinin önemli bir bölümünü inceleyerek Türkiye şartlarıyla, diğer ülke sistemlerini karşılaştırmış, bu karşılaştırma sonucunda ülkemizde antrenör yetiştirilmesi için yapılacak kurs programının 10 hafta sürede 200 ders saatine ulaşmasıyla yeterli olacağını belirtmiştir.

Ayrıca Helvacı kursa katılacak adayların 18 yaşını bitirmiş ve 45 yaşını geçmemiş kişilerden oluşması gerektiğini vurgulamıştır. Bu araştırmada incelenen bir başka konuda antrenör yetiştirme kurslarında yapılacak çalışmaların içeriğidir. Helvacı yapılan kurslar sonunda adayların başarılı olup olmayacağına karar vermek için yapılan sınavlarda baraj puanının 65 olması gerektiğini belirtmiştir.

Pehlivan (1995) “Bir Meslek Teknik Halk Eğitimi Etkinliği Olarak Antrenör Eğitim Kursları” adlı araştırmasında, antrenör eğitim kurslarına katılanların bireysel özelliklerinin, katılma ve devam etmede karşılaştıkları güçlüklerle nasıl yansıdığını belirleyecek, kurs hakkındaki görüşleri ve önerileri ortaya koyacak bir anket uygulamıştır. Pehlivan uyguladığı bu anket sonunda kursiyerlerin kursa katılmalarındaki en önemli üç nedeni, spor alanında kendini geliştirmek, yeni gelişmeleri öğrenmek ve sporu yeni kuşaklara sevdirmek olarak gösterdiklerini belirlemiştir.

Ergüleç, “Türkiye’de Basketbol Antrenörlerinin Yetiştirilmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında, 1994-1996 yılları arasında Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından

yapılan basketbol Temel Çalıştırıcı (Monitör) kursuna katılan antrenör adaylarına uygulanmış olduğu anket sonuçlarına göre, basketbolun gelişmesi ve istenilen düzeye ulaşabilmesi için antrenör yetiştirilmesine verilen önemin artırılması gerektiğini vurgulamıştır.

Sunay ve İmamoğlu, “Türkiye’de Antrenör Eğitim Programlarının Etkinliği” konulu çalışmasında, Türkiye’de antrenör eğitimi programlarının etkinliğini tespit etmek ve geleceğe dönük geliştirme önerilerini belirlemek amacıyla uygun olarak bir anket uygulamışlar ve sonuç olarak antrenörlerin GSGM tarafından uygulanan antrenör eğitim programlarının amaçlarını farklı şekilde algıladıkları ve programdan beklentilerinin farklı olduğu ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM – III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeline, evren ve örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesine ve verilerin çözümlenmesine yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın düzenlediği antrenörlük kurslarına katılan kursiyerlerin ve bu kurslarda görevli öğretim elemanlarının kurslara ilişkin genel algıları araştırılmıştır. Araştırma, bu özelliği itibariyle tarama modelindedir.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu, varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 1999:77).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2002 yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı bünyesinde açılan 22 tane 1.kademe kursuna katılan 735 antrenör aday ve bu kurslarda derslere katılan 240 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini temsil edeceği düşünülen örneklem grubu ise, 2002 yılında, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından çeşitli tarihlerde düzenlenen 10 farklı branşta yapılan 1.kademe antrenör yetiştirme kurslarına katılan antrenör aday ve bu kurslarda görevli öğretim elemanlarıdır. Araştırmanın örneklem grubunu;

1. 08-27 Temmuz 2002 tarihleri arasında Ankara ilinde yapılan Tenis,
2. 01-10 Ekim /06-15 Kasım 2002 tarihleri arasında Niğde ilinde yapılan Dağcılık,
3. 14 Ekim-02 Kasım 2002 tarihleri arasında Kocaeli ilinde yapılan Hentbol,
4. 8-17 Kasım 2002 tarihleri arasında Burdur ilinde yapılan Basketbol,
5. 8-17 Kasım 2002 tarihleri arasında Sinop ilinde Yelken,
6. 13-22 Kasım 2002 tarihleri arasında İstanbul ilinde Latin Dansları,

7. 18-27 Kasım 2002 tarihleri arasında İstanbul ilinde Artistik Cimnastik,
8. 10-29 Eylül 2002 tarihleri arasında Adana ilinde Karate,
9. 23 Ağustos- 01 Eylül 2002 tarihleri arasında Antalya ilinde Step aerobik,
10. 10-29 Temmuz 2002 tarihleri arasında Samsun Güreş

branşlarında antrenör yetiştirme kursuna katılan 350 kursiyer ve 95 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırma için gerekli verileri toplamak amacıyla belirlenen 10 farklı kursta, 237 kursiyer ve 80 öğretim elemanına ulaşılmıştır.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırma için gerekli veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket yoluyla toplanmıştır. Geliştirilen anket, öğretim elemanları ve kursiyerlere yönelik olmak üzere iki formatta hazırlanmıştır. Anket maddeleri, öğretim elemanları ve kursiyerler için aynı anlamı içerecek şekilde uygun cümlelerle ve yapıda düzenlenmiştir.

Ankette öğretim elemanları ve kursiyerler için, kursların çeşitli özelliklerine ilişkin ifadeler verilmiş ve bu ifadelere katılım durumlarını 1) Hiç; 2) Az; 3) Orta; 4) Çok ve 5) Tam seçeneklerinden birini dikkate alarak belirlemeleri istenmiştir. Antrenör adayları ve öğretim elemanları, ankette verilen ifadelere yönelik görüşlerini her bir ifade için bu beşli kategoriyi göz önünde bulundurarak cevaplandırmışlardır.

Anketin geliştirilmesi aşamasında öncelikle, ilgili literatür taraması yapılmış, araştırmanın amacı doğrultusunda kullanılacak bilgiler tespit edilmiştir. Araştırma doğrultusunda kullanılacak ifadelerden geniş bir madde havuzu oluşturulmuştur. Alan uzmanlarının ve kurslarda görevli birkaç öğretim elemanı ile kursiyerin de görüşleri dikkate alınarak, madde havuzundaki ifadelerin netlik kazanması sağlanmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Böylece, düzenlenen kursların çeşitli özelliklerine ilişkin 36 maddelik bir anket hazırlanmıştır.

Anketin yapı geçerliği uzman görüşü yoluyla sağlanmıştır. Güvenirlik çalışmasının yapılması amacıyla, araştırmanın örneklemini dışında kalan 50 kişilik bir kursiyer grubuna ön uygulama yapılmıştır. Güvenirlik analizi için, ankette yer alan maddelerin iç tutarlık katsayısı Cronbach Alpha hesaplanmıştır. Güvenirlik analizi sonucunda, ankette yer alan 51 maddeden 22'sinin madde toplam korelasyonununun 0.30'un altında olduğu görülmüş ve bu maddeler

çıkarılarak analiz tekrarlanmıştır. Sonuçta, ankette 29 madde yer almış ve iç tutarlık katsayısı Cronbach Alpha 0.91 olarak hesaplanmıştır. Kursiyerler için hazırlanan anketteki maddelerle aynı olması nedeniyle, öğretim elemanları için hazırlanan veri toplama aracına ön uygulama yapılmamıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın veri toplama aracı ile elde edilen verilerin çözümlemesinde SPSS programı kullanılmıştır. Kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının kursların çeşitli özelliklerini ifade eden 29 maddeye verdikleri cevaplar madde bazında ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının görüşleri, Kay-Kare istatistik tekniği kullanılarak karşılaştırılmıştır.

Kay-Kare istatistiksel tekniği, bağımlı ve bağımsız değişkenlerin kategorik olduğu durumlarda kullanılır. Bu araştırmada, bağımsız değişken cevaplayıcı kişinin görev statüsüdür. Yani ifadelere cevap verenlerin kursiyer ya da öğretim elemanı olması durumu bağımsız değişken; verilen cevapların dağılımı ise bağımlı değişkendir. Bağımsız değişken (kursiyer ya da öğretim elemanı olma durumu), bağımlı değişken (görüşler) üzerinde etkisi araştırılan değişkendir. Araştırmada, kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının kursun çeşitli özelliklerine ilişkin görüşleri karşılaştırılmıştır.

İstatistiksel analizlerin yorumlanmasında, anlamlılık düzeyi olarak $\alpha = 0.05$ dikkate alınmıştır. Yorumlarda, satır yüzdeleri göz önünde bulundurulmuştur. Sütun yüzdeleri ise, araştırmaya katılan kursiyer ve öğretim elemanlarının sayıları farklı olduğu için dikkate alınmamıştır. Yine de değerlendirmede bütünlüğü sağlamak amacıyla tablolarda satır, sütun ve toplam yüzdeler birlikte verilmiştir.

BÖLÜM – IV

BULGULAR ve YORUM

Araştırmanın veri toplama aracının birinci boyutta, antrenör eğitim kurslarının genel şartlarına ilişkin ifadeler yer almıştır. Bu ifadeler, antrenör adayları ve kursta görevli öğretim elemanları tarafından cevaplandırılmıştır. Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının ilgili ifadelerle verdikleri cevapların analizi ilerleyen satırlarda sırasıyla açıklanmıştır.

Tablo-1. Antrenör Adayları ve Öğretim Elemanlarının Kişisel Özellikleri

Kişisel Özellikler		f	%
Cinsiyet	K	91	28.7
	E	226	71.1
Yaş	18-23	106	44.7
	24-30	124	39.1
	31 ve üstü	87	27.4
Eğitim	Orta ögr.	118	37.2
	Yüksek Ö	199	62.7
Meslek	Öğrenci	105	44.3
	Memur	121	38.1
	Serbest	91	28.7

Tablo 2. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa başvuru yaş sınırlamasının en az 18 yaş olması doğrudur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	39	20	44	31	103	237
	%	16.5	8.4	18.6	13.1	43.5	100.0
Öğretim Elemanı	f		4	15	19	42	80
	%		5.0	18.8	23.8	52.5	100.0
Toplam	f	39	24	59	50	145	317
	%	12.3	7.6	18.6	15.8	45.7	100.0

$$X^2 (4) = 19.485, p=.001$$

Antrenör adaylarının %44'ü kursa başvuru yaş sınırının doğru olduğu görüşüne tamamen katılırken, %17'si katılmadığını belirtmiştir. Öğretim elemanlarına bakıldığında, bu ifadeye hiç katılmayan öğretim elemanı olmamıştır. Öğretim elemanlarının da yarıdan fazlası (%53), kursa başvuru yaş sınırlamasını uygun bulmaktadır. Aynı şekilde, bu sınırlamaya çok katıldığını belirten öğretim elemanlarının oranı da %24 olmuştur. Öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının kursa başvuru yaş sınırlamasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2(4) = 19.485, p < .05$]. Başka bir anlatımla, kursa katılan bireylerin görev statüleri ile kursa başvuru yaş sınırlamasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Öğretim elemanları, antrenör adaylarına oranla, kursa başvuru yaş sınırlamasını doğru olduğu görüşüne daha fazla katılmaktadırlar. Öğretim elemanları, yaş sınırının gerekli olduğunu; antrenör adayları ise kısmen gereksiz olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 3. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa alınacak kursiyer sayısının 40 ile sınırlı olması doğrudur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	28	28	46	38	97	237
	%	11.8	11.8	19.4	16.0	40.9	100.0
Öğretim Elemanı	f	8			18	48	74
	%	10.8			24.3	64.9	100.0
Toplam	f	36	28	46	56	145	311
	%	11.6	9.0	14.8	18.0	46.6	100.0

$$X^2(4) = 32.237, p = .000$$

Kursa katılacak kursiyer sayısının 40 ile sınırlı olması doğrudur ifadesine antrenör adaylarının %41'i, tam katıldığını, %16'sı ise çok katıldığını belirtmiştir. Bununla birlikte antrenör adaylarının %12'si bu görüşe katılmamaktadır. Öğretim elemanlarının %11'i kursa katılacak kursiyer sayısının 40 ile sınırlandırılmasına hiç katılmamaktadır. Ayrıca, öğretim elemanlarının yaklaşık üçte ikisi (%65), böyle bir sınırlamaya tam destek verdiğini belirtmektedir. Kursa katılan öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının kursiyer sayısının 40 olması yönündeki sınırlamaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2(4)$

= 32.237, $p < .05$]. Kursa katılan öğretim elemanları, kursa katılacak kursiyer sayısının 40 olmasını doğru bulmaktadırlar.

Bu sonuç, öğretim elemanlarının, daha az kursiyerle, daha etkili ve verimli bir öğretim sürecinin gerçekleşeceğine inandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılacak antrenör adaylarının tespiti doğru yapılmaktadır” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	33	44	62	45	53	237
	%	13.9	18.6	26.2	19.0	22.4	100.0
Öğretim Elemanı	f	9	8	28	14	17	76
	%	11.8	10.5	36.8	18.4	22.4	100.0
Toplam	f	42	52	90	59	70	313
	%	13.4	16.6	28.8	18.8	22.4	100.0

$$X^2 (4) = 4.718, p = .317$$

Antrenör adaylarının %22’si kursa katılacak adaylarının tespitinin doğru yapıldığı görüşüne tam katılmaktadır. Antrenör adaylarından bu ifadeye çok katıldığını belirtenlerin oranı %19 iken, %14’ü ise hiç katılmadığını belirtmiştir. Öğretim elemanlarının da %22’si adayların doğru tespit edildiği görüşündedir. Diğer yandan, öğretim elemanlarının %12’si, adayların doğru tespit edildiği görüşüne hiç katılmamaktadır.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının “kursa katılacak antrenör adaylarının tespiti doğru yapılmaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 4.718, p > .05$]. Başka bir anlatımla, kursa katılan bireylerin görev statüleri ile kursa katılacak adayların doğru tespit ediliyor olması durumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Gerek antrenör adaylarının gerekse öğretim elemanlarının, kursa katılacak adayların tespitinin doğruluğuna ilişkin benzer bir görüşe sahip oldukları görülmektedir. Antrenör adayları ve öğretim elemanları, kursa katılacak adayların tespitinin doğru yapıldığı görüşüne kısmen katılmamaktadırlar.

Bu bulgular, gerek öğretim elemanlarının gerekse antrenör aday kursiyerlerin, kursa katılacak adaylarının tespitinin doğruluğuna ilişkin bazı endişeleri bulunduğu şeklinde yorumlanabilir

Tablo 5. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Federasyonların kursa katılacak antrenör adaylarını ismen tespit etmesi uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	32	21	57	46	81	237
	%	13.5	8.9	24.1	19.4	34.2	100.0
Öğretim Elemanı	f	17	7	16	17	19	76
	%	22.4	9.2	21.1	22.4	25.0	100.0
Toplam	f	49	28	73	63	100	313
	%	15.7	8.9	23.3	20.1	31.9	100.0

$$X^2 (4) = 4.887, p=.299$$

Antrenör adaylarının federasyonlar tarafından ismen tespit edilmesine kursiyerlerin %34'ü tamamen katılmakta iken, %9'u bu görüşe az katılmaktadır. Bununla birlikte, antrenör adaylarının yaklaşık dörtte biri (%24), adayların federasyonlar tarafından ismen tespitine orta düzeyde katılmaktadır. Öğretim elemanlarının ise, dörtte biri (%25), bu ifadede sözü edilen duruma tam katıldığını belirtirken, %22'si de hiç katılmadığını belirtmiştir.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının, antrenör adaylarının federasyonlar tarafından istem tespit edilmesi durumuna ilişkin görüşleri benzerdir. Yani, antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının bu ifadeye ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 4.887, p>.05$]. Gerek öğretim elemanları gerekse antrenör adayları, adayların federasyonlar tarafından ismen tespit edilmesini kısmen doğru bulmamaktadırlar.

Federasyonların, kurslara katılacak adayları ismen tespit etmesi, spor eğitim dairesinin düzenleme ve organizasyon işini kolaylaştırmasına rağmen, öğretim elemanlarının durumlarını zorlaştırdığı söylenebilir. Federasyonların belirlediği kursiyerler, kimi zaman, kurs için gerekli ön becerilere sahip olamamaktadırlar.

Tablo 6. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılacak antrenör adayları standart bir ön eleme sınavından geçirilmelidir” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	28	22	42	46	99	237
	%	11.8	9.3	17.7	19.4	41.8	100.0
Öğretim Elemanı	f	6		2	24	46	78
	%	7.7		2.6	30.8	59.0	100.0
Toplam	f	34	22	44	70	145	315
	%	10.8	7.0	14.0	22.2	46.0	100.0

$$X^2 (4) = 24.997, p=.000$$

Kursa katılan antrenör adaylarının %42'si, adayların kursa alınmadan önce standart bir ön eleme sınavından geçmeleri gerektiği görüşüne tam katılırken, %19'u da çok katıldığını belirtmiştir. Öğretim elemanlarının ise, büyük çoğunluğu (tam katılan: %59, çok katılan: %31), antrenör adaylarının kurs öncesi bir ön elemenden geçmesi gerektiğini düşünmektedir.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının, “kursa katılacak antrenör adayları standart bir ön eleme sınavından geçmelidir” ifadesine katılım düzeyleri farklıdır [$X^2 (4) = 24.997, p<.05$]. Öğretim elemanları, antrenör adaylarına göre, böyle bir ön eleme sınavının gerekliliğine daha fazla inanmaktadırlar.

Kursiyerlerin, kurs öncesinde standart ve objektif bir ön eleme sınavından geçirilmeleri, yarışma sistemine dayalı olduğu için, kursa katılacak bireylerin hazır oluş düzeylerini artırması ve kursiyerlerin ön becerilerinin değerlendirilmesi açısından önemli görülebilir.

Tablo 7. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursiyerlerin eğitim düzeyleri antrenör olabilmek için yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	32	44	59	41	61	237
	%	13.5	18.6	24.9	17.3	25.7	100.0
Öğretim Elemanı	f	13	17	23	17	10	80
	%	16.3	21.3	28.8	21.3	12.5	100.0
Toplam	f	45	61	82	58	71	317
	%	14.2	19.2	25.9	18.3	22.4	100.0

$$X^2 (4) = 6.076, p=.194$$

Kursa katılan antrenör adaylarının %43'ü, eğitim seviyelerini antrenör olabilmek için yeterli görürken, %33'lük bir oran da kursiyerlerin eğitim düzeylerinin antrenör olabilmek için yeterli olmadığı görüşündedir. Ayrıca, antrenör adaylarının dörtte biri (%25), eğitim seviyelerinin orta düzeyde yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretim elemanlarının ise, %34'ü kursiyerlerin eğitim düzeylerini yeterli görmektedir. Öğretim elemanlarının %38'ine göre, kursiyerlerin eğitim düzeyleri antrenör olabilmek için yeterli değildir. Öğretim elemanları içinde %29'lük bir kesim ise, kursiyerlerin eğitim düzeylerini orta derecede yeterli görmektedir.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının, kursiyerlerin eğitim düzeylerinin yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 6.076, p>.05$]. Öğretim elemanları ve antrenör adayları, genel olarak kursiyerlerin eğitim düzeylerinin antrenör olabilmek için çok da yeterli olmadığı görüşündedirler.

Tablo 8. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılacak antrenör adaylarından katılmış olduğu kursun branşında lisanslı sporculuk yapma şartı aranmalıdır.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	73	35	25	24	80	237
	%	30.8	14.8	10.5	10.1	33.8	100.0
Öğretim Elemanı	f	12	20	10	15	23	80
	%	15.0	25.0	12.5	18.8	28.8	100.0
Toplam	f	85	55	35	39	103	317
	%	26.8	17.4	11.0	12.3	32.5	100.0

$$X^2 (4) = 13.461, p=.009$$

Kursa katılacak antrenör adaylarının %34’ü, ilgili alanda lisanslı sporcu olunması gerektiğini düşünürken %31’i buna hiç katılmamaktadır. Öğretim elemanlarının %29’u, kursiyerlerin antrenör olacakları alanda lisanslı sporcu olmaları görüşüne tamamen katılmakta iken, %19’u çok katıldığını belirtmiştir. Öğretim elemanları içinde %15’lik bir bölüm, antrenör adaylarının ilgili alanda lisanslı sporcu olmasını gerekli görmemektedir.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının kursiyerlerin antrenör olacakları alanda lisanslı sporcu olmaları gerektiğine ilişkin görüşler arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 13.461, p<.05$]. Öğretim elemanları, kursiyerlerin antrenör olacakları alanda lisanslı sporcu olmaları gerektiği görüşüne daha fazla katılmaktadırlar.

Tablo 9. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Milli sporcularda eğitim şartı aranmalıdır” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	45	23	42	33	94	237
	%	19.0	9.7	17.7	13.9	39.7	100.0
Öğretim Elemanı	f	12	3	10	7	44	76
	%	15.8	3.9	13.2	9.2	57.9	100.0
Toplam	f	57	26	52	40	138	313
	%	18.2	8.3	16.6	12.8	44.1	100.0

$$X^2 (4) = 8.680 , p=.070$$

Antrenör adaylarının %40'ı, milli sporcularda eğitim şartı aranması gerektiğini düşünürken, %19'u milli sporcular için eğitim şartının gerekmediği görüşündedir. Öğretim elemanlarının da %58'i, milli sporcularda eğitim şartı aranmalıdır görüşüne tamamen katılmaktadır.

Öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının “milli sporcularda eğitim şartı aranmalıdır” ifadesine katılım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 8.680$, $p>.05$]. Başka bir ifade ile, öğretim elemanları ve antrenör adayları, milli sporcularda da antrenör olabilmeleri için eğitim şartının aranması gerektiğini düşünmektedirler.

Antrenör adayları ve öğretim elemanları, milli sporcularda da antrenör olabilmeleri için eğitim şartının aranması gerektiğini düşünmektedirler. Milli sporcularında eğitim düzeylerinin yüksek olması, antrenörlük işini daha başarılı şekilde yapmalarına yardımcı olabilir.

Tablo 10. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kurs süresi antrenör olabilmek için yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	90	57	51	13	26	237
	%	38.0	24.1	21.5	5.5	11.0	100.0
Öğretim Elemanı	f	54	13	6		7	80
	%	67.5	16.3	7.5		8.8	100.0
Toplam	f	144	70	57	13	33	317
	%	45.4	22.1	18.0	4.1	10.4	100.0

$$X^2 (4) = 24.335, p=.000$$

Antrenör adaylarının %62’si, kurs süresinin antrenör olabilmek için yeterli olmadığını düşünmektedir. Öğretim elemanlarının ise %84’ü, kurs süresini antrenör olabilmek için yeterli bulmamaktadır.

Öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının “kurs süresi antrenör olabilmek için yeterlidir” ifadesine katılım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 24.335, p<.05$]. Öğretim elemanları, kurs süresinin antrenör olabilmek için yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Kurs süresinin, gerekli bilgi ve becerilerin, teorik ve pratik anlamda kazanılmasını sağlayacak biçimde ayarlanması, antrenör adaylarının daha etkili yetişmeleri için önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Günlük ders programlarının süresi uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	47	48	59	32	51	237
	%	19.8	20.3	24.9	13.5	21.5	100.0
Öğretim Elemanı	f	22	20	14	13	11	80
	%	27.5	25.0	17.5	16.3	13.8	100.0
Toplam	f	69	68	73	45	62	317
	%	21.8	21.5	23.0	14.2	19.6	100.0

$$X^2 (4) = 5.828, p=.212$$

Antrenör adaylarının %35'i, günlük ders programlarına ayrılan sürenin yeterli olduğu görüşündedir. Bununla birlikte, antrenör adayları içinde %40'lık bir bölüm, bu sürenin yeterli olmadığını belirtmektedir. Antrenör adaylarının dörtte biri (%25) ise, günlük program sürelerinin orta düzeyde yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarında ise, %30'luk bir bölümün, günlük program sürelerini yeterli bulduğu, %53'lük önemli bir bölümün ise yeterli bulmadığı görülmektedir.

Öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının program sürelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 5.828, p>.05$]. Öğretim elemanları ve kursiyerler, günlük ders programlarına ayrılan sürenin yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Tablo 12. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursta işlenen dersler yeterlidir.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	38	38	63	49	49	237
	%	16.0	16.0	26.6	20.7	20.7	100.0
Öğretim Elemanı	f	27	7	21	13	12	80
	%	33.8	8.8	26.3	16.3	15.0	100.0
Toplam	f	65	45	84	62	61	317
	%	20.5	14.2	26.5	19.6	19.2	100.0

$$X^2 (4) = 12.993, p=.011$$

“Kursta işlenen dersler yeterlidir.” ifadesine ilişkin antrenör adaylarının görüşlerinin dağılımı incelendiğinde, %21’lik bir bölümün bu ifadeye tamamen katıldığı, aynı şekilde %21’inin de çok katıldığını görülmektedir. Ayrıca, antrenör adaylarının dörtte birinden fazlası (%27), kursta işlenen derslerin yeterli olduğu görüşüne orta düzeyde katılmaktadır. Öğretim elemanlarının ise, %43’lük önemli bir bölümü, kursta işlenen derslerin yeterli olmadığını belirtmiştir.

Öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının kursta işlenen derslerin yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 12.993, p<.05$]. Antrenör adayları, kursta işlenen dersleri kısmen yeterli bulurlarken, öğretim elemanları, kursta işlenen derslerin yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Tablo 13. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerde işlenen konular antrenör adaylarının branşlarına uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	6	29	66	55	81	237
	%	2.5	12.2	27.8	23.2	34.2	100.0
Öğretim Elemanı	f	17		29	30	4	80
	%	21.3		36.3	37.5	5.0	100.0
Toplam	f	23	29	95	85	85	317
	%	7.3	9.1	30.0	26.8	26.8	100.0

$$X^2 (4) = 63.620, p=.000$$

Antrenör adaylarının %34'ü, derslerde işlenen konuların antrenör adaylarının branşlarına uygun olduğu görüşüne tamamen katılırken, %23'ü de çok katılmaktadır. Antrenör adaylarının sadece %3'ü, derslerde işlenen konuların branşlarına uygun olmadığını düşünmektedir. Öğretim elemanlarının ise %21'i, derslerde işlenen konuların adayların branşlarına hiç uygun olmadığını belirtmektedir.

Derslerde işlenen konuların, antrenör adaylarının branşlarına uygun olması durumuna ilişkin öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [$X^2 (4) = 63.620, p<.05$]. Antrenör adayları derslerin branşlarına uygun olduğunu belirtirlerken, öğretim elemanları, derslerin adayların branşlarına uygun olmadığını düşünmektedirler.

Bu nedenle, kursta işlenen dersler ile antrenör adaylarının branşları arasında gerekli uyumun sağlanması, kursların amaçlarının gerçekleşmesine katkıda bulunabilir.

Tablo 14. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerde antrenör adaylarının aktif katılımı sağlanmaktadır” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	10	16	57	53	101	237
	%	4.2	6.8	24.1	22.4	42.6	100.0
Öğretim Elemanı	f		4	21	17	38	80
	%		5.0	26.3	21.3	47.5	100.0
Toplam	f	10	20	78	70	139	317
	%	3.2	6.3	24.6	22.1	43.8	100.0

$$X^2 (4) = 4.143, p=.387$$

Antrenör adaylarının üçte ikisi (%65), derslerde kursiyerlerin aktif katılımının büyük ölçüde sağlandığını belirtmektedir. Bununla birlikte, öğretim elemanlarının da üçte ikiden fazlası (%69), derslerde kursiyerlerin aktif katılımının sağlandığı görüşündedir.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının “derslerde antrenör adaylarının aktif katılımı sağlanmaktadır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır [$X^2 (4) = 4.143, p>.05$]. Antrenör adayları ve öğretim elemanları, derslerde kursiyerlerin aktif katılımının genel olarak sağlandığını düşünmektedirler.

Tablo 15. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerde uygun öğretim yöntemleri kullanılmaktadır.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	10	22	65	65	75	237
	%	4.2	9.3	27.4	27.4	31.6	100.0
Öğretim Elemanı	f		2	15	16	47	80
	%		2.5	18.8	20.0	58.8	100.0
Toplam	f	10	24	80	81	122	317
	%	3.2	7.6	25.2	25.6	38.5	100.0

$$X^2 (4) = 21.502, p=.000$$

Antrenör adaylarının %59'u, derslerde uygun öğretim yöntemlerinin kullanıldığını belirtirken, %27'sinin de bu görüşe orta düzeyde katıldığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının ise büyük çoğunluğu (%79), derslerde uygun öğretim yöntemlerinin kullanıldığını, %19'u da orta düzeyde kullanıldığını belirtmiştir.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının, derslerde uygun öğretim yöntemlerinin kullanılması durumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 21.502, p<.05$]. Öğretim elemanları, derslerde uygun öğretim yöntemlerinden yararlandığını düşünmektedirler.

Bu anlamda, öğretim elemanlarının derslerde kullandıkları öğretim yöntemlerine ilişkin olarak kursiyerleri bilgilendirmeleri gerektiği söylenebilir.

Tablo 16. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Dersler antrenör adaylarının seviyelerine uygundur.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	10	21	94	48	64	237
	%	4.2	8.9	39.7	20.3	27.0	100.0
Öğretim Elemanı	f			29	17	31	77
	%			37,7	22.1	40.3	100.0
Toplam	f	10	21	123	65	95	314
	%	3.2	6.7	39.2	20.7	30.3	100.0

$$X^2 (4) = 13.600, p=.009$$

Antrenör adaylarının beşte ikisi (%40), derslerin seviyelerine uygun olması görüşüne orta düzeyde katılmaktadır. Antrenör adaylarının yaklaşık yarısı da (%47), derslerin büyük ölçüde seviyelerine uygun olduğu görüşündedir. Öğretim elemanlarının ise, %38'i bu görüşe orta, %22'si çok ve %40'ı tamamen katılmaktadır.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının, derslerin kursiyerlerin seviyelerine uygun olduğu görüşüne katılım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 13.600, p<.05$]. Başka bir anlatımla, öğretim elemanları derslerin kursiyerlerin seviyelerine uygun olduğunu düşünürlerken, kursiyerler ise derslerin kısmen seviyelerine uygun olmadığını belirtmektedirler.

Öğretim elemanları kursiyerlerin eğitim seviyesine ve katılmış olduğu kursun kademesine göre uygun bir çalışma hazırlayabilir.

Tablo 17. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin yapıldığı yer fiziki şartlara uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	22	22	46	55	92	237
	%	9.3	9.3	19.4	23.2	38.8	100.0
Öğretim Elemanı	f	5	11	22	9	33	80
	%	6.3	13.8	27.5	11.3	41.3	100.0
Toplam	f	27	33	68	64	125	317
	%	8.5	10.4	21.5	20.2	39.4	100.0

$$X^2 (4) = 7.943, p=.094$$

Antrenör adaylarının %62'si, derslerin yapıldığı yerlerin fiziki şartlarının büyük ölçüde uygun olduğu görüşündedir. Kursiyerlerin yaklaşık beşte biri (19) ise, fiziki şartların uygun olmadığı görüşündedir. Öğretim elemanlarının ise %53'ü, fiziki şartları uygun bulurken, %20'si uygun bulmamaktadır.

Öğretim elemanlarının ve kursiyerlerin fiziki şartların uygunluğuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 7.943, p>.05$]. Gerek öğretim elemanları gerekse kursiyerler, fiziki şartların çok da yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Tablo 18. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin yapıldığı yer tesis açısından yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	23	28	45	57	84	237
	%	9.7	11.8	19.0	24.1	35.4	100.0
Öğretim Elemanı	f	5	9	16	17	33	80
	%	6.3	11.3	20.0	21.3	41.3	100.0
Toplam	f	28	37	61	74	117	317
	%	8.8	11.7	19.2	23.3	36.9	100.0

$$X^2 (4) = 1.604, p=.808$$

Antrenör adaylarının %60'ı, derslerin yapıldığı yerin tesis açısından yeterli olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte, kursiyerlerin yaklaşık beşte biri (%19), tesislerin orta düzeyde yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretim elemanlarının ise, %63'ü tesislerin büyük ölçüde yeterli olduğu yönünde görüş belirtmiştir.

Öğretim elemanlarının ve kursiyerlerin, kursların düzenlendiği yerlerin tesis açısından uygun olmasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 1.604, p>.05$]. Öğretim elemanları ve kursiyerler, kursların düzenlendiği tesisleri kısmen yetersiz bulmaktadırlar.

Tablo 19. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin yapıldığı yer malzeme açısından yeterlidir” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	24	29	55	56	73	237
	%	10.1	12.2	23.2	23.6	30.8	100.0
Öğretim Elemanı	f		17	17	16	30	80
	%		21.3	21.3	20.0	37.5	100.0
Toplam	f	24	46	72	72	103	317
	%	7.6	14.5	22.7	22.7	32.5	100.0

$$X^2 (4) = 12.724, p=.013$$

“Derslerin yapıldığı yer, malzeme açısından yeterlidir.” ifadesine ilişkin görüşlerin dağılımı incelendiğinde, kursiyerlerin yarıdan fazlasının (%55), derslerin yapıldığı yerlerde yeterli malzeme, araç-gereç bulunduğunu düşündüğü görülmektedir. Kursiyerlerin %23’ü ise, bu görüşe orta düzeyde katılmaktadır. Kursiyerlerin %22’si de derslerin yapıldığı yerlerin malzeme açısından yetersiz olduğunu düşünmektedir. Öğretim elemanlarının ise, %58’i yeterli malzemenin olduğunu, %21’i ise yeterli malzemenin olmadığını belirtmiştir.

Kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının derslerin yapıldığı yerlerin malzeme açısından yeterli olmasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir [$X^2 (4) = 12.724, p<.05$]. Öğretim elemanları, antrenör adaylarına oranla kurslarda yeterli malzemenin bulunduğu görüşüne daha yüksek düzeyde katılmaktadırlar.

Tablo 20. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde konaklama zorluğu çekilmemektedir” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	53	36	58	28	62	237
	%	22.4	15.2	24.5	11.8	26.2	100.0
Öğretim Elemanı	f	19	9	8	13	27	76
	%	25.0	11.8	10.5	17.1	35.5	100.0
Toplam	f	72	45	66	41	89	313
	%	23.0	14.4	21.1	13.1	28.4	100.0

$$X^2 (4) = 8.936, p=.063$$

Antrenör adaylarının %38'i kursun yapıldığı yerde konaklama zorluğu çekmediği görüşündedir. Kursiyerlerin %22'si konaklama zorluğu çektiği görüşündedir. Öğretim elemanlarının ise, %53'ü konaklama zorluğu çekmediği görüşünderken, %37'si zorluk çekmektedir.

Öğretim elemanları ve kursiyerlerin konaklamaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur. [$X^2 (4) = 8.936, p>.05$]. Gerek öğretim elemanları gerekse kursiyerler, konaklama konusunda kısmen zorluk çekmektedirler.

Tablo 21. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde yemek ihtiyacını gidermede zorluk çekilmemektedir” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	50	31	62	35	59	237
	%	21.1	13.1	26.2	14.8	24.9	100.0
Öğretim Elemanı	f	10	7	18	17	26	78
	%	12.8	9.0	23.1	21.8	33.3	100.0
Toplam	f	60	38	80	52	85	315
	%	19.0	12,1	25.4	16.5	27.0	100.0

$$X^2 (4) = 6.454, p=.168$$

Antrenör adaylarının %40'ı kursun yapıldığı yerde yemek ihtiyacını gidermede zorluk çekmediğini belirtirken, %34'ü zorluk çektikleri görüşündedir. Bununla birlikte öğretim elemanlarının yarısından fazlası (%55), yemek ihtiyacını gidermede sorun yaşamadıklarını belirtmiştir.

Öğretim elemanları ve kursiyerlerin, kursun yapıldığı yerlerde yemek ihtiyacını gidermeye ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$X^2 (4) = 6.454, p>.05$]. Öğretim elemanları ve kursiyerler kursun düzenlendiği yerde yemek ihtiyacını gidermede kısmen zorluk çekmektedirler.

Tablo 22. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde ulaşımda zorluk çekilmemektedir.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	36	22	50	43	86	237
	%	15.2	9.3	21.1	18.1	36.3	100.0
Öğretim Elemanı	f	15		25	10	28	78
	%	19.2		32.1	12,8	35.9	100.0
Toplam	f	51	22	75	53	114	315
	%	16.2	7.0	23.8	16,8	36.2	100.0

$$X^2 (4) = 11.781, p=.019$$

“Kursun yapıldığı yerde, ulaşımda zorluk çekilmemektedir” ifadesine ilişkin görüşlerin dağılımı incelendiğinde, kursiyerlerin yarısından fazlasının (%54), kursun yapıldığı yere ulaşımda zorluk yaşamadığı görülmektedir. Kursiyerlerin dörtte biri (%25) ulaşımda zorluk çektiğini düşünmektedir. Öğretim elemanlarının %48’i zorluk çekmemekte, buna rağmen %19’u ise ulaşımda zorluk yaşadıklarını belirtmiştir.

Kursiyerler ve öğretim elemanlarının kursun yapıldığı yerde ulaşımda zorluk çekilmemektedir ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$X^2 (4) = 11.781, p<.05$]. Antrenör adayları, öğretim elemanlarına oranla ulaşımda zorluk çekilmediği görüşüne daha yüksek düzeyde katılmaktadırlar.

Tablo 23. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursun yapıldığı yerde sağlık olanakları göz önünde bulundurulmuştur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	36	28	65	38	70	237
	%	15.2	11.8	27.4	16,0	29.5	100.0
Öğretim Elemanı	f	15	16	12	13	22	78
	%	19.2	20.5	15.4	16.7	28.2	100.0
Toplam	f	51	44	77	51	92	315
	%	16.2	14.0	24.4	16.2	29.2	100.0

$$X^2 (4) = 7.302, p=.121$$

Antrenör adaylarının %45’i kursun yapıldığı yerde sağlık olanaklarının göz önünde bulundurulduğu görüşünde iken, %27’si bu görüşe katılmadığını belirtmektedir. Öğretim elemanlarının ise, %44’ü sağlık olanaklarının göz önünde bulundurulduğunu düşünürken %40’ı göz önünde bulundurulmadığı görüşündedir.

Öğretim elemanları ve kursiyerlerin sağlık olanaklarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 7.302, p>.05$]. Gerek öğretim elemanları gerekse antrenör adayları, kursun yapıldığı yerde sağlık olanaklarının tam olarak yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Tablo 24. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılmak için çalışmış olduğunuz kurumdan ya da okulunuzdan izin alma konusunda sıkıntı yaşamamaktadır.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	59	20	54	20	84	237
	%	24.9	8.4	22.8	8.4	35.4	100.0
Öğretim Elemanı	f	12	7	11	10	38	78
	%	15.4	9.0	14.1	12.8	48.7	100.0
Toplam	f	71	27	65	30	122	315
	%	22.5	8.6	20.6	9.5	38.7	100.0

$$X^2 (4) = 8.371, p=.079$$

Antrenör adaylarının %44’ü kursa katılmak için çalışmış olduğu kurum ya da okulundan izin alma konusunda problem yaşamazken %33’ü, problem yaşadığını belirtmektedir. Öğretim elemanlarının yarısından fazlası (%61), izin alma konusunda sıkıntı yaşamadığını belirtirken %24’ü sıkıntı yaşadığı görüşündedir.

Öğretim elemanları ile antrenör adayları arasında kursa katılmak için çalışmış olduğu kurum ya da okulundan izin alma konusunda sıkıntı yaşanmaktadır ifadesine ait görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 8.371, p>.05$]. Anlamlı farklılık çıkmamasına rağmen, öğretim elemanlarının kursa katılım konusunda genellikle izin alma sıkıntısı yaşamazlarken, kursiyerlerin kısmen sıkıntı yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 25. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kurslarda uygulanan değerlendirme yöntemi müfredat programına uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	24	21	72	46	74	237
	%	10.1	8.9	30.4	19.4	31.2	100.0
Öğretim Elemanı	f	4	7	11	28	30	80
	%	5.0	8.8	13.8	35.0	37.5	100.0
Toplam	f	28	28	83	74	104	317
	%	8.8	8.8	26.2	23.3	32.8	100.0

$$X^2 (4) 15.044, p=.005$$

Antrenör adaylarının yarısından fazlası (%51), kurslarda uygulanan değerlendirme yönteminin müfredata büyük ölçüde uygun olduğunu düşünmektedir. Antrenör adaylarının yaklaşık üçte biri ise (%30), bu görüşe orta düzeyde katılmaktadır. Öğretim elemanlarının ise yaklaşık dörtte üçü (%73), değerlendirme yönteminin müfredata uygun olduğunu belirtmiştir.

Öğretim elemanları ile antrenör adaylarının “kurslarda uygulanan değerlendirme yöntemi müfredat programına uygundur” ifadesine katılım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 15.044, p<.05$]. Öğretim elemanları, kurslarda uygulanan değerlendirme yönteminin müfredat ile uyumlu olduğunu düşünürlerken, antrenör adayları ise değerlendirme yöntemi ile müfredat arasında kısmen uyumsuzluk bulunduğunu belirtmektedirler.

Tablo 26. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Değerlendirme ciddi bir şekilde yapılmaktadır.”İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	7	23	53	60	94	237
	%	3.0	9.7	22.4	25.3	39.7	100.0
Öğretim Elemanı	f	13	7	7	24	29	80
	%	16.3	8.8	8.8	30.0	36.3	100.0
Toplam	f	20	30	60	84	123	317
	%	6.3	9.5	18.9	26.5	38.8	100.0

$$X^2 (4) = 23.348, p = .000$$

Antrenör adaylarının yaklaşık üçte ikisi (%65), değerlendirmenin ciddi bir şekilde yapıldığını belirtirken, %13'ünün bu görüşe katılmadığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının ise, %66'sı değerlendirmenin ciddi olarak yapıldığını, dörtte biri (%25) ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Antrenör adayları ve öğretim elemanlarının, değerlendirmenin ciddi bir şekilde yapıldığına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır [$X^2 (4) = 23.348, p < .05$]. Öğretim elemanlarının değerlendirmenin ciddi bir şekilde yapıldığına ilişkin görüşleri, antrenör adaylarının görüşlerine oranla daha olumludur.

Tablo 27. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin bitiminde sınav yapılması uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	48	19	64	42	64	237
	%	20.3	8.0	27.0	17.7	27.0	100.0
Öğretim Elemanı	f	20	3	15	9	33	80
	%	25.0	3.8	18.8	11.3	41.3	100.0
Toplam	f	68	22	79	51	97	317
	%	21.5	6.9	24.9	16.1	30.6	100.0

$$X^2 (4) = 9.356, p = .053$$

Antrenör adaylarının %45'i derslerin bitiminden hemen sonra sınav yapılması görüşüne katılırken, %28'i ders sonunda sınav yapılmasını uygun bulmadığını belirtmektedir. Öğretim elemanlarının yarısından fazlası (%52), derslerin arkasından sınav yapılmasını uygun bulurken, %29'u bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Antrenör adaylarıyla öğretim elemanlarının derslerin sonunda sınav yapılmasının uygunluğuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$X^2 (4) = 9.356, p > .05$]. Öğretim elemanları ve kursiyerler, derslerin bitiminde sınav yapılmasını kısmen doğru bulmamaktadırlar.

Tablo 28. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerin hepsi bittikten sonra değerlendirme merkezi bir sınav şeklinde yapılmalıdır” ifadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	39	33	67	42	56	237
	%	16.5	13.9	28.3	17.7	23.6	100.0
Öğretim Elemanı	f	25	7	7	12	29	80
	%	31.3	8.8	8.8	15.0	36.3	100.0
Toplam	f	64	40	74	54	85	317
	%	20.2	12.6	23.3	17.0	26.8	100.0

$$X^2 (4) = 21.329, p=.000$$

Antrenör adaylarının %41'i dersler bittikten sonra değerlendirmenin merkezi bir sınav şeklinde olmasına katılırken, %31'i merkezi bir sınav olmasını istememektedir. Öğretim elemanlarının %51'i sınavın merkezi şekilde olmasını uygun görürken, %40'ı merkezi sınavı uygun görmemektedir.

Antrenör adayları ile öğretim elemanları arasında kurs bitiminde değerlendirmenin merkezi bir sınav şeklinde yapılmasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 21.329, p<.05$]. Öğretim elemanları, genel olarak değerlendirmenin merkezi bir sınav şeklinde yapılmasını istemezlerken, antrenör adayları ise değerlendirmenin merkezi bir sınav şeklinde olması gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 29. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Değerlendirmeyi öğretim elemanı kendi yöntemiyle yapmalıdır” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	29	23	50	54	81	237
	%	12.2	9.7	21.1	22.8	34.2	100.0
Öğretim Elemanı	f	9	7	16	9	39	80
	%	11.3	8.8	20.0	11.3	48.8	100.0
Toplam	f	38	30	66	63	120	317
	%	12.0	9.5	20.8	19.9	37.9	100.0

$$X^2 (4) = 7.500, p=.112$$

“Öğretim elemanlarının değerlendirmeyi kendi yöntemiyle yapmalı” ifadesine antrenör adaylarının %34’ü tam katıldığını, %23’ü çok katıldığını belirtmiştir. Bununla birlikte antrenör adaylarının %12’si bu görüşe katılmamaktadır. Öğretim elemanlarının %11’i değerlendirmeyi kendi yöntemleriyle yapmaları gerektiği ifadesine hiç katılmamaktadır. Ayrıca öğretim elemanlarının yaklaşık üçte ikisi (%60), kendi yöntemleriyle sınav yapılmasına tam destek verdiğini belirtmektedir.

Kursa katılan antrenör adaylarıyla, öğretim elemanlarının “değerlendirmeyi öğretim elemanı kendi yöntemiyle yapmalıdır” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 (4) = 7.500, p>.05$]. Antrenör adayları ve öğretim elemanları, değerlendirmenin öğretim elemanlarının kendi yöntemiyle yapması görüşüne kısmen katılmamaktadır.

Tablo 30. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Derslerden geçer notun en az 60 olması uygundur” İfadesine İlişkin Görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	f	21	16	56	46	98	237
	%	8.9	6.8	23.6	19.4	41.4	100.0
Öğretim Elemanı	f		7	4	21	48	80
	%		8.8	5.0	26.3	60.0	100.0
Toplam	f	21	23	60	67	146	317
	%	6.6	7.3	18.9	2.1	46.1	100.0

$$X^2 (4) = 24.225, p=.000$$

Kursa katılan antrenör adaylarının %61'i derslerden geçer notun 60 olmasına katılırken, %16'sı buna katılmamaktadır. Öğretim elemanlarının dörtte üçünden fazlası ise (%86), geçer notun en az 60 olmasını yeterli bulmaktadır.

Antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının derslerden geçer notun en az 60 olması uygundur ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır [$X^2 (4) = 24.225, p<.05$]. Öğretim elemanları, antrenör adaylarına göre derslerden geçer notun en az 60 olmasına daha fazla katılmaktadırlar. Öğretim elemanları, geçer notun en az 60 olması gerektiğini düşünürlerken, antrenör adayları bu görüşe kısmen katılmamaktadırlar.

BÖLÜM – V

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma bulgularına dayalı sonuçları ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuç

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma bulgularına dayanarak, öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının kursa başvuru yaş sınırlamasının 18 olmasına ilişkin görüşleri arasında farklılık olduğu söylenebilir. Öğretim elemanları, kursa başvuru yaş sınırlamasının 18 olmasını doğru bulurlarken, antrenör adayları bu sınırlamayı kısmen doğru bulmamaktadırlar. Öğretim elemanlarına göre, kursa başvuru yaşının en az 18 olması gerekli iken, kursiyerler bu sınırlamaların gerekli olmadığını düşünmektedirler.

Kursa katılan öğretim elemanları, kursiyer sayısının 40 ile sınırlı olmasını, başka bir anlatımla kurslara sınırlı sayıda kursiyerin katılması gerektiğini belirtirlerken, kursiyerler bu görüşe katılmamaktadırlar. Kursiyerler, kursa katılacak aday sayısının daha fazla olması gerektiğini düşünmektedirler. Öğretim elemanları ise, kursiyer sayısının sınırlı olması gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının, kursa katılacak adayların tespitinin doğruluğuna ilişkin benzer bir görüşe sahip oldukları görülmektedir. Antrenör adayları ve öğretim elemanları, kursa katılacak adayların tespitinin doğru yapıldığı görüşüne kısmen katılmamaktadırlar.

Araştırma bulguları, öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının, adayların federasyonlar tarafından ismen tespit edilmesini çok da doğru bulmadıklarını göstermiştir.

Öğretim elemanları, kursa katılacak antrenör adaylarının standart bir ön eleme sınavından geçirilmesi gerektiği görüşüne, kursiyerlere oranla daha fazla katılmaktadırlar.

Öğretim elemanları, böyle bir ön eleme sınavını gerekli görürlerken, kursiyerler ise, kısmen gereksiz olduğunu düşünmektedirler.

Öğretim elemanları ve antrenör adayları, genel olarak kursiyerlerin eğitim düzeylerinin antrenör olabilmek için yeterli olmadığı görüşündedirler.

Öğretim elemanları, kursa katılacak antrenör adaylarının, alanlarında lisanslı sporcu olmaları gerektiğini düşünmektedirler. Bununla birlikte, kursiyerler ise, kursa katılacakları alanda lisanslı sporcu olmalarının kısmen gerekli olmadığı yönünde görüş belirtmektedirler.

Öğretim elemanlarına göre, kursun süresi antrenör olabilmek için hiç de yeterli değildir. Antrenör adayları ise, bu sürenin kısmen yetersiz olduğunu düşünmektedirler.

Günlük ders programlarına ayrılan süreler ve işlenen dersler, gerek kursiyerler gerekse öğretim elemanları tarafından yeterli bulunmamaktadır. Günlük ders sürelerinin ve işlenen derslerin yeterli olmaması, antrenör adaylarının gerekli bilgi ve becerileri edinmelerini zorlaştırdığı görülmektedir.

Antrenör adayları, derslerin branşlarına uygun olduğunu, öğretim elemanları ise kısmen uygun olmadığını düşünmektedirler. Öğretim elemanları, antrenörlük için gerekli bilgi ve becerilerin öğreticisi konumunda oldukları için, bu konuda daha sağlıklı bir değerlendirme yapmış olabilirler.

Gerek öğretim elemanları ve gerekse antrenör adayları kursiyerler, kurslarda antrenör adaylarının aktif katılımlarının büyük ölçüde sağlandığını düşünmektedirler. Kursiyerlerin derslere aktif katılımlarının sağlanması, kursun amaçlarına ulaşması açısından olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir.

Öğretim elemanları, derslerde uygun öğretim yöntemlerinden yeterince yararlandığını düşünürlerken, bu konuda antrenör adaylarının kısmen olumsuz bir görüş belirttikleri söylenebilir.

Öğretim elemanlarına göre, işlenen dersler kursiyerlerin seviyelerine uygundur. Başka bir ifade ile, öğretim elemanları derslerde kursiyerlerin seviyelerine uygun öğretim

yaptıklarını düşünmektedirler. Bununla birlikte, kursiyerler ise, derslerin kısmen seviyelerine uygun olmadığı görüşündedirler.

Kursların düzenlendiği yerlerin fiziki şartları, tesisler, gerekli araç-gereç ve malzemeler, öğretim elemanları ve kursiyerler tarafından yeterli bulunmamaktadır. Düzenlenen kursun amacına ulaşabilmesi, öncelikle gerekli alt yapının, fiziki şartların, tesis, araç-gereç ve malzemelerin yeterli olmasına bağlıdır. Bu anlamda, yetersiz donanım, kursun amacına ulaşmasını engelleyebilir.

Araştırma bulguları, öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının kurs sırasında konaklama, ulaşım, yemek ve sağlık olanakları bakımından kimi zaman olumsuz durumlarla karşılaştıklarını göstermiştir. Kursa katılan bireylerin, konaklama, ulaşım, yemek ve sağlık olanakları açısından yeterli imkanlara sahip olmaları, kursun etkililiğini artıracaktır.

Öğretim elemanları, görevli olarak gitmiş oldukları kurslar için genellikle çalıştıkları kurumdan izin alma konusunda problem yaşamamaktadırlar. Bununla birlikte, kursiyerlerin kısmen kursa katılım konusunda çalıştıkları kurumlardan ya da okullardan izin almada zorluk yaşadıkları görülmektedir.

Öğretim elemanlarına göre, kurslarda uygulanan değerlendirme yöntemi, müfredat programına büyük ölçüde uygundur. Ancak, antrenör adayları müfredat programları ile değerlendirme arasında kısmen uyumsuzluk olduğunu belirtmişlerdir. Bu anlamda, kursiyerlerin değerlendirme yöntemine ilişkin bazı eksikliklere temas ettikleri görülmektedir.

Öğretim elemanlarına göre, ders sonrasında değerlendirme ciddi bir şekilde yapılmaktadır. Ancak antrenör adayları değerlendirmenin kısmen ciddi şekilde yapılmadığını belirtmişlerdir. Bu anlamda, antrenör adayları, değerlendirmeye ilişkin bazı yetersizliklerin olduğu görüşündedirler.

Öğretim elemanlarına göre, derslerin bitiminden hemen sonra sınav yapılması uygundur. Ancak, antrenör adayları derslerin arkasından hemen sınav yapılmasının bazı olumsuzluklarının olabileceğini düşünmektedirler. Bununla birlikte, öğretim elemanları, derslerin hepsi tamamlandıktan sonra değerlendirmenin merkezi bir sınav şeklinde

yapılmasının uygun olmadığını düşünürlerken, antrenör adayları merkezi bir sınav sisteminin uygun olabileceğini düşünmektedirler.

Öğretim elemanları ve antrenör adayları, değerlendirmenin öğretim elemanlarının kendi yöntemiyle yapılması görüşüne kısmen katılmamaktadırlar. Bu anlamda, gerek öğretim elemanları gerekse antrenör adayları, değerlendirmenin öğretim elemanlarının inisiyatiflerini ve kendilerine özgü değerlendirme yöntemlerini de yansıtacak merkezi ve objektif bir sınav sistemi ile yapılması gerektiğini düşünmektedirler.

Öğretim elemanları, temel eğitim derslerinden geçmek için en düşük geçer notun 60 olması gerektiği görüşüne katılırlarken, antrenör adayları bu görüşe kısmen katılmamaktadırlar. Antrenör adaylarının, geçer notun 60'ın altına çekilmesi yönünde bir beklenti içinde oldukları anlaşılmaktadır.

Öneriler

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara dayalı olarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. Araştırma bulgularına göre, öğretim elemanları daha az kursiyerle, daha etkili ve verimli bir öğretim yapılarak daha iyi antrenörlerin yetiştirileceğini düşünmektedirler. Bu anlamda, kursa katılacak antrenör aday sayısı 40'ın da altına çekilebilir.

2. Kursa katılacak antrenör adaylarının belirlenmesinde, federasyonlardan gelen yetkililerle birlikte ilgili alan uzmanları ve öğretim elemanlarının da katılacak bir komisyon görev alabilir. Böylece, kursun amaçları doğrultusunda gerekli ön becerilere sahip antrenör adaylarının tespiti daha doğru yapılabilir.

3. Kurslara katılacak antrenör adaylarının kurs öncesinde standart bir ön eleme sınavından geçirilmesi, düzenlenecek tüm kurslarda objektif olarak uygulanmalıdır.

4. Araştırma bulguları, öğretim elemanlarının ve kursiyerlerin antrenör olabilmek için gerekli eğitim düzeyi şartını yetersiz bulduklarını göstermiştir. Bu anlamda, monitörlük

kurslarında en az lise ve dengi okul mezunu olmak şartı aranabilir. Birinci derece antrenörlük için gerekli lise ve dengi okul mezunu olmak şartı ise korunmalı ya da yüksek okul düzeyine çıkarılmalıdır.

5. Araştırma bulguları, milli sporcularda da eğitim şartı aranması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu nedenle, milli sporcularda da antrenör olabilmek için gerekli eğitim düzeyi şartı aranabilir.

6. Kurs süreleri, kursun amacı ve kazandırılacak beceriler dikkate alınarak, müfredat programı doğrultusunda belirlenmeli, bu süreyi olumsuz yönde etkileyecek planlama, organizasyon vb. olumsuz durumlar önceden giderilerek, kurs süresinin mümkün olduğunca etkili kullanılması sağlanmalıdır. Bu nedenle, kurs öncesinde gerekli düzenlemeler, eksiksiz olarak tamamlanmalıdır.

7. Kurslarda derslerin işlenişi sırasında antrenör adaylarının tümünün aktif katılımı sağlanmalı, dersler teorik olduğu kadar uygulamalı olarak da yeterli düzeyde verilmelidir. Bu anlamda, öğretim elemanları farklı öğretim yöntem ve teknikleri konusunda bilgilendirilmeli ve kursiyerlerin kurs öncesinde gerekli giriş davranışlarına sahip olmaları sağlanmalıdır.

8. Kursların etkili ve verimli olabilmeleri için, gerekli alt yapı, araç-gereç, malzeme ve donanım ihtiyaçları giderilmelidir. Kursun amacı ile verildiği yer arasında doğrusal bir bağlantı kurulmalıdır. Bu amaçla, kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının sağlık, yemek ve konaklama ihtiyaçlarını giderebilecekleri kamp eğitim merkezleri yaygınlaştırılabilir ve üniversitelerin imkanlarından yararlanılabilir.

9. Kurs sonrasında, öğretim elemanlarının bireysel olarak önemli gördükleri noktaları içerecek şekilde, kurs müfredat programı dikkate alınıp, öğretim elemanlarının da katılımı sağlanarak merkezi ve objektif bir değerlendirme sistemi oluşturulmalıdır. Bu sınav sistemi, hem öğretim elemanlarının kendilerine özgü değerlendirme sistemlerini hem de genel bir standardı yansıtmalıdır. Gerekirse, değerlendirme sistemi öğretim elemanlarının kendi değerlendirmelerinin ve merkezi sistemle yapılacak değerlendirmenin farklı oranlarda ağırlıklandırılmasıyla yapılabilir. Bu şekilde, objektif bir değerlendirme sistemi, antrenör adaylarının kurslara olan bakış açılarını daha da olumlu hale getirebilir.

KAYNAKÇA

AÇIKADA, Caner; ERGEN, Emin. (1990). **Bilim ve Spor**. Büro-Tek Ofset Matbaacılık. Ankara

ALPAY, Numan; TAŞKIRAN, Yavuz. (2000). **Antrenör Eğitiminde Avrupa Topluluğu Modelinin İncelenmesi**. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi Bildiriler s:129-124. Ankara

ALPMAN, Cemal. (2001). **Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi**. Can Basım Yayın. Ankara

BAŞER, Ergun. (1985). **Uygulamalı Spor Psikolojisi**.

ÇAKIROĞLU, Temel. (1987). **Antrenör Sporcu İlişkileri ve Başarıda Spor Psikolojisinin Önemi**. Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi . Ankara

DUMLUPINAR, Cenk. (1987). **Basketbol Okullar İçin**. Tükelmal A.Ş. İzmir

D.P.T. 8.Beş Yıllık Kalkınma Planı Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu. (2000). **Spor Eğitimi Politikaları Alt İhtisas Komisyonu Raporu**. Ankara

EROL, Emre; SEVİM, Yaşar. (2000). **Antrenör Eğitimi ve İlkeleri**. G.S.G.M Yayınları. Ankara.

ERGÜLEÇ, C.Süha. (1996). **Türkiye’de Basketbol Antrenörlerinin Yetiştirilmesi**. Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi . Ankara

HELVACI, Süreyya. (1988). **Türkiye ve Dünya’da Antrenör Eğitimi**. Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi. Ankara

KARASAR, Niyazi. (1994). **Bilimsel Araştırma Yöntemi, Kavramlar, İlkeler, Teknikler.** Altıncı Basım Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

KONTER, Erkut. (1996). **Bir Lider Olarak Antrenör.** 1.Basım Alfa Basım Yayın Dağıtım.

Meydan Larousse. (1992). Cilt :2 . S.23.

ÖZER, Kamil. (1990). **Sporda Eğitim ve Öğretim.** Spor Şurası Bildirileri, Başbakanlık G.S.G.M. yayını. Ankara.

ÖZKARA, A. (1990). **Spor Bilimleri ve Antrenör Eğitimi.** Spor Bilimleri 1.Ulusal Sempozyumu Bildiriler, Hacettepe Üniversitesi Basımevi. Ankara.

SEVİM ve diğerleri (2001). **Antrenör Eğitimi ve İlkeleri.** Gazi kitabevi. Ankara

SEVİM, Yaşar. (1997). **Antrenman Bilgisi.** Tutibay yayınları. Ankara.

SUNAY, Hakan. (1997). **G.S.G.M'nin Uyguladığı Antrenör Eğitimi Programlarının Değerlendirilmesi.** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi cilt: 2, sayı: 4.

SUNAY, Hakan. (1998). **Spor Eğitim Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi.** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi cilt:3, sayı:2.

SUNAY, Hakan; İMAMOĞLU, A.Faik. (1996). **Türkiye'de Antrenör Eğitimi Programlarının Etkililiği.** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi cilt: 1, sayı: 3.

T.C.Başbakanlık G.S.G.M. **Antrenör Eğitim Yönetmeliği.** (1994).

T.C.Başbakanlık G.S.G.M. **Antrenör Eğitim Yönetmeliği.** (2002).

T.C. Anayasası. (1995). Cumhuriyet gazetesi , Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. s: 36

THORPE, Rod. (1991). **İngiltere’de Antrenörlük Sistemi ve Üniversiteler ile Antrenörlük Vakfı İlişkisi**. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Antrenman Bilgisi Sempozyumu No:4 (çev: H.Hüsrev TURNAGÖL).

WILLIAMS, Joe; WILSEN, Stan. (1997). **Gençler İçin Basketbol, Koçluk ve Oyunculuk**. AB.- Kitapçılık ve Dağıtımçılık Ltd.Şti (çev: Zeynepgöl Onay ENE).

YAKUPOĞLU, Serdar. (1997). **Basketbol ve Hentbol Antrenörlerinin Benzer ve Farklı Kişilik Özelliklerinin Araştırılması**. I. Uluslar arası Spor Psikolojisi Sempozyumu. Mersin.

EKLER

Ek:1.

ARAŞTIRMA ANKETİ

Ülkemizde sevilen ve ülkemizin tanıtımında önemli olan spor branşlarında başarı sağlanabilmesi için iyi antrenörlerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle yapılmakta olan eğitim çalışmalarını değerlendirmek, bu eğitim sırasında ortaya çıkan sorunları en aza indirebilmek ve gerekli çözüm yollarını gözönüne serebilmek amacıyla planlanan araştırmada kullanılmak üzere bu anket geliştirilmiştir.

Türkiye’de benzer araştırmalar yeterince yapılmamış, yapılacak bu çalışma ilgili literatüre önemli bir katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Anketteki bilgilerin amacı dışında kesinlikle kullanılmayacağını belirterek ilgi ve katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Yeşim KARAÇ

Gazi Üniv. Eğitim Bil. Enst.

Yüksek Lisans Öğrencisi

ANKET SORULARI

BÖLÜM I

KİŞİSEL BİLGİLER

Aşağıda sizinle ilgili olan soruları durumunuza uygun olan seçenek yanındaki kutucuğun içine “X” işareti koyarak yanıtlayınız.

1. Yaşınız:
2. Cinsiyetiniz: ( ) K   ( ) E
3. Eğitim Durumunuz:
     ( ) İlköğretim   ( ) Ortaöğretim   ( ) Yüksek Öğretim
4. Mesleğiniz:
5. Katıldığınız Kurs ve Kademesi:
6. Şu an faal olarak antrenörlük yapıyor musunuz?
     ( ) Evet   ( ) Hayır
8. Sporculuk düzeyiniz:
     ( ) Amatör   ( ) Profesyonel

BÖLÜM II

ANTRENÖR YETİŞTİRME KURSLARIYLA İLGİLİ BİLGİLER

Antrenörlerin yetiştirilmesi ile ilgili etkinlikler belli ana başlıklar altında toplanmıştır. Sizden her ana başlık altındaki etkinliklerin uygulamada ne derece gerçekleştirildiğini, tamamen (5), çok katılıyorum (4), orta derecede katılıyorum (3), az katılıyorum (2), hiç katılmıyorum (1) şeklinde belirlenen seçeneklerden sizce uygun olanın altındaki ayıraç içine "X" işaretini koyarak belirtmeniz istenmektedir.

Lütfen her etkinliğin gerçekleşme derecesini belirtmeden geçmeyin ve her etkinlikle ilgili yalnızca bir tercihte bulununuz.

ANTRENÖR YETİŞTİRME KURSLARININ ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN İFADELER		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
GENEL ŞARTLAR	1. Kursa başvuru yaş sınırlamasının en az 18 olması uygundur.					
	2. Kursa alınacak kursiyer sayısının 40 kişiyle sınırlı tutulması doğrudur.					
	3. Kursa alınan antrenör adaylarının tespiti doğrudur.					
	4. Federasyonların kursa katılacak antrenör adaylarını ismen tespit edilmesi uygundur.					
	5. Kursiyerlerin eğitim düzeyleri antrenör olabilmek için yeterlidir.					
	6. Kursa katılacak olan antrenör adayları standart bir öneleme sınavından geçirilmelidir.					
	7. Kursa katılan antrenör adayından katılmış olduğu kursun branşında lisanslı sporculuk yapma şartı aranmalıdır.					
	8. Milli sporcularda eğitim şartı aranmalıdır.					
EĞİTİM PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	9. Kurs süresi antrenör olabilmek için yeterlidir.					
	10. Günlük ders programlarının süresi yeterlidir.					
	11. Kursta işlenen dersler yeterlidir.					
	12. İşlenen konular, antrenör adaylarının branşlarına göre uygundur.					
	13. Derslerde antrenör adaylarının aktif katılımı sağlanmaktadır					
	14. Dersler uygun öğretim yöntemleri ile işlenmektedir					
	15. Dersler grubun seviyesine uygundur.					
MEKAN VE FİZİKİ ŞARTLAR	16. Derslerin yapıldığı yer fiziki olarak uygundur.					
	17. Dersin yapıldığı yer tesis açısından yeterlidir.					
	18. Dersin yapıldığı yer malzeme açısından yeterlidir.					

ANTRENÖR YETİŞTİRME KURSLARININ ETKİLİĞİNE İLİŞKİN İFADELER		Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Orta derecede katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
ORGANİZASYON	19. Kursun yapıldığı yerde konaklama zorluğu çekilmemektedir.					
	20. Kursun yapıldığı yerde yemek ihtiyacını gidermede zorluk çekilmemektedir.					
	21. Kursun yapıldığı yerde ulaşım ile ilgili zorluk çekilmemektedir.					
	22. Kursun yapıldığı yerde sağlık olanakları gözönünde bulundurulmuştur.					
	23. Kursta katılmak için çalışmış olduğunuz kurumdan veya okulunuzdan izin alma konusunda zorluk çekilmemektedir.					
DEĞERLENDİRME	24. Uygulanan değerlendirme yöntemi müfredat programına uygundur.					
	25. Değerlendirme ciddi bir şekilde yapılmaktadır.					
	26. Derslerin bitiminden hemen sonra sınav yapılması uygundur.					
	27. Değerlendirme derslerin bitiminden sonra merkezi bir sınav şeklinde yapılmalıdır.					
	28. Değerlendirmeyi öğretim elemanı kendi yöntemiyle yapmalıdır.					
	29. Temel eğitim ve özel eğitim derslerinden geçer notun en az 60 olması uygundur.					

Ek.2

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Mean	Std Dev	Cases	
..	MADDE1	3,8700	1,3154	100,0
.	MADDE2	3,6200	1,3910	100,0
.	MADDE3	3,4000	1,2949	100,0
.	MADDE4	3,6000	1,4355	100,0
.	MADDE5	3,6700	1,3784	100,0
.	MADDE6	3,2200	1,3527	100,0
.	MADDE7	3,1000	1,7203	100,0
.	MADDE8	3,8100	1,4818	100,0
.	MADDE9	4,0800	1,1693	100,0
.	MADDE10	2,3800	1,4126	100,0
.	MADDE11	3,0800	1,4048	100,0
.	MADDE12	3,3400	1,3723	100,0
.	MADDE13	3,2100	1,3875	100,0
.	MADDE14	2,8800	1,4584	100,0
.	MADDE15	3,0100	1,3890	100,0
.	MADDE16	4,0300	1,1051	100,0
.	MADDE17	3,3900	1,2941	100,0
.	MADDE18	4,1100	1,1000	100,0
.	MADDE19	4,2000	,9640	100,0
.	MADDE20	3,9500	1,0860	100,0
.	MADDE21	3,9800	1,1545	100,0
.	MADDE22	3,9100	1,0550	100,0
.	MADDE23	3,9400	1,0993	100,0
.	MADDE24	3,9900	1,2185	100,0
.	MADDE25	4,0900	1,1900	100,0
.	MADDE26	3,9200	1,2687	100,0
.	MADDE27	3,7600	1,2401	100,0
.	MADDE28	3,8800	1,2971	100,0
.	MADDE29	3,8200	1,2340	100,0
.	MADDE30	2,6200	1,3910	100,0
.	MADDE31	2,8000	1,3484	100,0
.	MADDE32	2,8400	1,4614	100,0
.	MADDE33	3,0000	1,4213	100,0
.	MADDE34	3,2800	1,4980	100,0
.	MADDE35	3,5800	1,3867	100,0
.	MADDE36	3,1900	1,5998	100,0
.	MADDE37	4,3200	1,1181	100,0
.	MADDE38	4,3100	1,0219	100,0
.	MADDE39	4,2800	1,0158	100,0
.	MADDE40	4,1000	1,0396	100,0
.	MADDE41	4,2200	,9907	100,0
.	MADDE42	4,4300	,8439	100,0
.	MADDE43	4,3000	,8819	100,0
.	MADDE44	3,7100	1,2085	100,0
.	MADDE45	4,0800	1,0218	100,0
.	MADDE46	3,2900	1,4163	100,0
.	MADDE47	3,1900	1,3904	100,0
.	MADDE48	3,3200	1,3918	100,0

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
49.	MADDE49	3,5300	1,3593	100,0
50.	MADDE50	4,0000	1,1721	100,0
51.	MADDE51	3,6700	1,3563	100,0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	185,3000	688,8384	26,2457	51

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
IADDE1	181,4300	680,6718	,0938	,8977
IADDE2	181,6800	671,2501	,2172	,8963
IADDE3	181,9000	666,2323	,3131	,8950
IADDE4	181,7000	677,6667	,1219	,8977
IADDE5	181,6300	671,8314	,2114	,8964
IADDE6	182,0800	660,3370	,3836	,8941
IADDE7	182,2000	694,5859	-,0960	,9020
IADDE8	181,4900	672,7777	,1804	,8970
IADDE9	181,2200	679,2642	,1346	,8969
IADDE10	182,9200	657,5491	,4043	,8938
IADDE11	182,2200	649,5875	,5206	,8922
IADDE12	181,9600	650,2408	,5246	,8922
IADDE13	182,0900	641,4161	,6474	,8905
IADDE14	182,4200	641,5188	,6117	,8909
IADDE15	182,2900	642,6524	,6285	,8908
IADDE16	181,2700	663,2900	,4274	,8937
IADDE17	181,9100	659,6585	,4138	,8937
IADDE18	181,1900	673,5898	,2459	,8956
IADDE19	181,1000	670,3131	,3525	,8946
IADDE20	181,3500	663,2197	,4369	,8936
IADDE21	181,3200	664,0178	,3947	,8940
IADDE22	181,3900	658,5433	,5389	,8926
IADDE23	181,3600	655,3236	,5740	,8922
IADDE24	181,3100	651,7312	,5726	,8919
IADDE25	181,2100	654,9757	,5327	,8924
IADDE26	181,3800	650,8440	,5621	,8919
IADDE27	181,5400	661,1802	,4096	,8938
IADDE28	181,4200	656,7915	,4567	,8932
IADDE29	181,4800	661,0602	,4138	,8938
IADDE30	182,6800	660,7855	,3652	,8943
IADDE31	182,5000	668,5556	,2648	,8956
IADDE32	182,4600	665,0994	,2866	,8955
IADDE33	182,3000	666,8788	,2716	,8956
IADDE34	182,0200	668,3026	,2362	,8962
IADDE35	181,7200	661,9410	,3500	,8946
IADDE36	182,1100	653,5130	,4006	,8939
IADDE37	180,9800	682,2016	,0922	,8973
IADDE38	180,9900	670,6767	,3234	,8949
IADDE39	181,0200	666,4642	,4069	,8940
IADDE40	181,2000	659,7980	,5235	,8928
IADDE41	181,0800	662,4380	,4985	,8932

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

-total statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
E42	180,8700	668,6597	,4460	,8940
E43	181,0000	664,8485	,5104	,8933
E44	181,5900	651,7797	,5769	,8919
E45	181,2200	662,7390	,4763	,8933
E46	182,0100	658,5353	,3893	,8940
E47	182,1100	651,7353	,4954	,8926
E48	181,9800	669,5147	,2414	,8960
E49	181,7700	663,8759	,3300	,8948
E50	181,3000	675,7071	,1930	,8963
E51	181,6300	680,4779	,0922	,8979

ability Coefficients

Cases = 100,0   N of Items = 51

alpha = ,8963

